

BILTEN ŠT. 18
**KLUBA
KOROŠCEV
LJUBLJANA**

KOROŠCI SE BORIMO ZA SVOBODNO CIVILNO DRUŽBO

Tudi lani je bila klubska dejavnost neokrnjena, pestra in raznolika. O tem se lahko prepričate z vpogledom v letošnji bilten, ki vam v pisani besedi in fotografijah prikazuje zagnanost in potrebo društvenih članov po druženju, izmenjavanju mnenj in kresanju pogledov; govori tudi o prizadevanjih društva za dosledno uveljavljanje pravic pravne države v inšpekcijskem postopku, pri čemer opozarja na posledice sistemskih kršitev na ravni kršitve ustavnih pravic društva, s tem pa na ogrožanje pomena in vloge civilne družbe nasploh.

Da je bilten tudi letos zagledal luč sveta, gre ponovno posebna zahvala podpredsedniku Milanu Voglu, ki je nesporno neumorno gonilo delovanja našega društva. Posebej se želim zahvaliti predsednici kulinarčne

sekcije, Doroteji Omahen, in njeni desni roki, Miri Vidmar, ki je tudi prevzela tajniške posle društva.

V lanskem letu se je v inšpekcijskem postopku kot pooblaščenec društva posebej angažiral mag. Marijan Štriker, član upravnega odbora, ki se mu tudi posebej zahvaljujem. Sicer pa si vsak član upravnega odbora po svojih močeh prizadeva za naše skupno dobro: pestro društveno delovanje. Hvala vsem odbornikom. Ne nazadnje gre zahvala tudi vsem, ki skrbite za koroško dušo in koroški utrip.

Predsednik: Mag. Janko Arah
Ljubljana, dne 15.2.2016
Foto Doroteja Omahen

OD PLESA DO PLESA

SOBOTA, 14. MARCA 2015

EN FAJN VEČER, EN SUPER PLES

Veselili smo se vsakoletnega plesa in ga člani upravnega odbora KKL tudi skrbno pripravljali. In potem se je zgodil! Hotel Slon v Ljubljani je tako kot vedno dihal v koroški energiji in se letos pokazal s svoje najboljše strani. 14. marca smo se našli dobro misleči Korošci, stopili v plesni korak, klepetali, peli in uživali "koroškost" z dušo in telesom. Končna ocena, ki je zavela v prostoru, še preden je glasba pod odlično taktirko Ota Vrhovnika, ki je s svojim salonskim orkestrom podžigal strast in radost plesnega koraka, je bila odlična. Udeleženci smo bili enotnega mnenja: „Tako fajn kot letos ni bilo še nikoli!“ In res Koroški ples nikoli ni bil zgolj ples in glasba, temveč predvsem druženje, klepet in pogovor, pesem in seveda negovanje tankih niti povezanosti med Korošci, ki so po študiju ostali v Ljubljani, in Korošci, ki so se vrnili nazaj na Koroško.

Letos pa je bil nekaj več! Zaradi ljudi, ki so prišli odprtih src po druženju. Zaradi

glasbe, ki je bila izjemna, dopolnjena celo s pesmimi Elvisa Presleya v podobi Sama Hudla iz Pliberka. Pa Janija Kavtičnika, ki je z mikrofonom v roki pričaral pred oči gimnazijski čas, pa prve ljubezni, pa ravenški park... Zaradi hrane, ki je bila z dodano vrednostjo koroške kulinarčne pokrajine, ki so jo omogočile koroške turistične kmetije Ploder in Marin iz Šentanela ter Kajžar iz Mežice, šele uvod v vrhunsko kulinariko. Kuharji in natakarji Slona so se izkazali za vredno oceno pet zvezdic. Že ob sprejemu pa je mizica pogrnjena s čarala dišave potic, koroškega kruha in seveda nezamenljivih dobrot, kot so grumpi, skutata, pašteta in salame ...; odlično za podlago klepetom, pozdravom in zdravicam pri snidenju prijateljev. In drugačen je bil tudi zato, ker smo o slovenski Koroški govorili nekoliko več. Predvsem zato, ker se na našo Koroško vozijo zastopniki vlade RS z mislijo, da gre do na avstrijsko Koroško! Sramota in žalost! Resnica, ki jo znajo izpričati direktorji in rav-

natelji državnih institucij na Ravnah. To se je še toliko bolj pokazalo pri pripravi Festivala solzic (od 21. do 24. maja letos na Ravnah na Koroškem, Kotljah in na Prežihovi bajti).

Druženje Korošcev med seboj in z našimi prijatelji je uspelo. Ples so počastili tudi koroški župani: mag. Romana Lesjak iz črne, Dušan Krebl iz Mežice in dr. Matic Tasič s Prevalj. Uspela je tudi tiha licitacija slik in grafik ter penin; celo takšne, ki je zorela v Jadranskem morju v bližini Splita. Svoja dela so darovali: Vida Slivnik, priznana slikarka, ki se ponša s številnimi razstavami in je komaj štiri dni po plesu odprla novo samostojno razstavo v Gradcu, Milena Gregorčič, slikarka in grafičarka, pa Nora de Saint Picman, slikarka, grafičarka, kiparka in video umetnica, ki je formirala svojo ustvarjalno pot med Ljubljano in Parizom. Zlata semiška penina in penina Posejdon Ivana Simoniča sta šli za med. In živ jagenjček, ki bo v rokah ljubitelja živali živel še naprej, tudi. Ples se je finančno pokril in v blagajno KKL spustil še kakšen evro več - za delo vseh sekcij, predvsem pa kulinbarične in avanturistične, ki že delata s polno paro.

Predsednik kluba Janko Arah, ki med svoje številne letne aktivnosti uvršča tudi organizacijo vsakoletnega Koroškega plesa, je ob svojem pozdravu izpostavil pomembnost druženja in dejavnosti v okviru kluba, Renata Picej, voditeljica večera, pa poudarila: "Korošci smo vedno za mušt'r bili!" Prav tako kot je v svojo pesem zapisal Mitja Šipek, veliki koroški poet. Tako smo se uspešno zavrteli že dvaindvajsetič!

Lepa obletnica in lepa tradicija našega kluba, ki že dolgo združuje Korošce in skuša posredovati sporočilo pripadnosti in prijateljstva. Seveda ob tej obletnici z veseljem gledamo nazaj, na prve začetke združevanja Korošcev v Ljubljani. Mnogi še veste, sprva druženje v študentskem klubu, potem Virtičeva varianta druženja Korošcev, ko je iz shodov pri Slamiču, Urški in Pod lipco uspel zasnovati formalno povezanost rojakov, in potem obdobje po letu 1993, ko je bil klub 2. decembra vpisan v register. In ko je druženje vsak prvi četrtek v mesecu postalo tradicija!

Ko so se Korošci, ki so nekoč študirali v Ljubljani in v njej iz najrazličnejših vzrokov

tudi ostali, pred mnogimi leti, natančno torej 2. decembra 1993, organizirali v Klub Korošcev Ljubljana (KKL), so si kot eno izmed družabnih aktivnosti omislili tudi Koroški ples. Sprva "gauda", potem ples, za katerega se je vedelo, da se na njem poleg druženja do-

gajata tudi kulinarika in pesem, je v zadnjih nekaj letih prerasel samega sebe. V užitek nas vseh!

Renata Picej

Foto Branka Timpran

ČETRTEK, 9. APRILA 2015

VRATA NAM JE ODPRL SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ NA RAZSTAVO VRAT

Slovenski etnografski muzej (SEM) je kot osrednji slovenski etnografski muzej nastal leta 1923, ko se je ločil od Narodnega muzeja, njegovi začetki pa se navezujejo na zbirko Deželnega kranjskega muzeja, ki je bil ustanovljen že leta 1821. Etnološko gradivo je bilo javnosti prvič predstavljeno ob otvoritvi nove stavbe Kranjskega deželnega muzeja Rudolfinum leta 1888, v katerem si je delil prostore z Narodnim muzejem Slovenije in Prirodoslovnim muzejem Slovenije vse do leta 1997, ko se je preselil na Metelkovo v prostore nekdane vojašnice. V Etnografski muzej se je preimenoval leta 1941. Leta 2004 je muzej dokončno odprl

vrata nove razstavne hiše z razstavo Evropski etnografski muzeji v SEM. 9. marca 2006 je bila svečana otvoritev prvega dela stalne razstave Med naravo in kulturo, ki prikazuje zakladnico slovenske in zunaj evropske dediščine. Etnografski muzej namreč hrani tudi bogate zbirke neevropskih kultur, za katere so darovali predmete misijonarji Friderik Baraga, Ignacij Knoblehar, Franc Pirc, Janez Čebulj in nekateri pomorščaki in ambasadorji.

V letu 2013 je tako Slovenski etnografski muzej praznoval 90-letnico svojega delovanja. Poleg drugih dogodkov je go-

tovo najpomembnejši odprte občasne razstave Vrata. Prostorski in simbolni prehod življenja. Glavna avtorica je muzejska svetovalka mag. Polona Sketelj, pri tako zahtevnem projektu pa so sodelovali številni sodelavci iz domačega muzeja in od zunaj. Veliko dela so imeli tudi različni mojstri, saj je bilo treba razstavne prostore temeljito pripraviti. Ogledati si jo je bilo mogoče še do konca leta 2015.

Avtorica je zapisala: "Vrata zblizujejo ali razdružujejo, so simbolni in prostorski, odprti in zaprti prehodi, mejniki med nami in drugimi, med našim in tujim, med dvema stanjema, dvema svetovoma, med znanim in neznanim, med svetlobo in temo, bogastvom in revščino, med posvetnim in svetim. O vratih govorijo številne pesmi, prozna besedila, na njih so dobili navdih številni slikarji in kiparji. Moč njihove simbolike je zajeta v pregovorih in rekih, šegah in navadah. S postopnim razvojem so se vrata preoblikovala od vhodne odprtine v bivališče do prostorov prehajanj, ki s pragom, vratnimi krili, portali, ključi, ključavnicami in vratnim okovjem človeka fizično

in simbolno varujejo, mu zagotavljajo zasebnost ter dajejo možnost, da z njimi izrazi, kdo je. Skupaj s celotno prednjo fasado so vrata kot naslovnica knjige. Govorijo o ljudeh, ki so jih izdelali, o tistih, ki so z njimi živeli, o vzponih in padcih družin, o razvoju domov, o poimenovanju zasebnosti, o odprtosti in zaprtosti ..."

Polona Sketelj nas je pričakala ne le odprtih vrat, ampak tudi odprtega srca. Posvojili smo jo kar za Korošico, saj je veliko svojega raziskovalnega dela opravila med našimi rojaki na avstrijskem Koroškem. Sam sem je bil še posebej vesel, saj sva se nazadnje srečala na Martinovo lani v Dolenjskih Toplicah, ko je Slovensko etnološko društvo na t. i. Murkovanju podelilo svoja najvišja strokovna priznanja: Murkovo nagrado za življenjsko delo (vsekakor zaslužen jo je dobila kolegica Ivanka Počkar iz Muzeja Brežice), Murkovo priznanje za dosežke v minulem letu je šlo prav v roke naše gostiteljice za razstavo Vrata, Murkovo listino za popularizacijo etnološkega dela pa sem dobil podpisani.

Na razstavi vodi pot od vrat do vrat, od najstarejših znanih vrat, ključev in ključavnic, ohranjenih v muzejskih in zasebnih zbirkah, do najsodobnejših primerkov protivlomnih in protipožarnih vrat. Vrata popeljejo obiskovalce v različne predele Slovenije k družinam različnih poklicev in družbenega izvora. Predstavljajo številne zgodbe o ljudeh, ki so jih izdelali, o tistih, ki so za njimi živeli, o vzponih in padcih družin, o razvoju domov, o poimenovanju zasebnosti, o odprtosti in zaprtosti ... Zgodbe o vratih ob praznikih in vsakdanjkih, o

krsti z mrličem, s katero so na pragu naredili križ, da se pokojni ne bi vračal, ali nevesti, ki jo je moral ženin prenesti čez prag. Kolegica Polona je iz vseh teh številnih zgodb sproti pisala novo, v kateri smo se Korošci počutili kar glavne junake, še posebej najmlajši med nami Aron, ki je bil kustodinja in nam s svojo brihtno glavico in smislom za druženje prava popestritev.

Milan Vogel
Foto Marijan Štriker

ČETRTEK, 7. MAJA 2015

DOBER OPAZOVALEC DRUŽBE IN POZNAVALEC NOGOMETA

Koroška ima že dolgo nogometno tradicijo, saj je v okviru Telovadnega društva Sokol, ustanovljenega leta 1924, delovala tudi nogometna ekipa. Največji uspeh je dravograjski nogomet doživel leta 1999, ko se je njihovo moštvo uvrstilo v prvo slovensko ligo. Delo pa se je začelo že prej, še posebej leta 1992, ko je bila na pobudo Marijana Pušnika ustanovljena Nogometna šola Dra-

vograd. In prav Marijan Pušnik je bil gost majskega četrtka na tradicionalnem srečevanju našega kluba pri Slamiču.

In kdo je Marijan Pušnik? Kdor se zanima za šport, mu ime Dravograjčana, ki je prestopil Abrahamova leta, gotovo ni neznano. Je diplomirani košarkarski trener ter učitelj plavanja in smučanja. Kot trener je

vodil nogometne klube Dravograd, Korotan na Prevaljah, Rudar iz Velenja, v enaki funkciji pa je deloval tudi v Avstriji in Iranu. V zadnjem času vodi drugo ligaški nogometni klub Avispa (Ose) v milijonskem japonskem mestu Fukuoka. Večer so popestrili še nekateri trenerji in nogometni sodniki (npr. dr. Zdenko Verdenik ali prav tako Korošec Drago Kos), ki so precej vplivali na Pušnikovo trenersko zgodbo. Dve leti je delal na šoli in kot pravi sam, so ga vedno zanimali ljudje. Ima pa rad tudi opero in gledališče.

Dve uri, kolikor je trajala pripoved zgovornega Dravograjčana, sta zelo hitro minili, saj je očitno tudi dober opazovalec tako različnih družb, kot so slovenska, iranska in japonska. Za Irance pravi, da so zelo samo spoštljivi ljudje in da jih je Homeini prelisičil z lažnivimi obljubami, da bo pod njegovim vodstvom vse zastoj. Toda vsi Iranci imajo v svetu odprta vrata in zato tudi dvojno državljanstvo. Ponosni so na svojo tradicijo in jo želijo pokazati na vsakem koraku, česar pri Japoncih ni opaziti. Ovrigel je še nekaj evropskih stereotipov o

islamskem svetu, npr. tega, da sta Iran in Savdska Arabija konzervativna, v resnici pa sta največja kupca erotičnega perila na svetu, da je v trgovskih centrih v Iranu v višjih nadstropjih mogoče kupiti vse od igle do marihuane in opija, da imajo iranski moški več žena, a morajo to dovoliti prve žene. Za Japonce pravi, da so veliki nacionalisti in to tudi radi pokažejo, da vera pri njih ne šteje in se zaradi nje ne prepirajo, da v zasebnem življenju v nasprotju s splošnim prepričanjem o njihovi redoljubnosti niso ravno taki in so njihovi domovi zanemarjeni, zaradi česar tudi ne vabijo gostov na obisk, da imajo zelo veliko praznikov in veliko dopusta, potujejo pa predvsem upokojenci. Do gejš lahko prideš, če si v višjih krogih, so pa po Pušnikovem prepričanju to "psihologinje na nižji stopnji". Gostja Barbara Rovnan kot prva štipendistka na Japonskem mu je sicer nekoliko oporekala.

S svojim delom pa je na Japonskem nekaterim očitno zrasel čez glavo, zato mu niso podaljšali pogodbe.

Pa še nekaj pregovorov iz njegove knjige z japonskimi pregovori do motivacije:

- Voda se prilagodi vsaki posodi
- Oči govorijo tako dobro kot usta
- Bolje danes petdeset kot jutri sto
- Sposoben kragulj skriva kremplje
- Sedemkrat pasti, osemkrat vstati

Milan Vogel

Foto Jerneja Golob

SOBOTA, 23. MAJA 2015

IZLET NA FESTIVAL SOLZIC

Nekateri člani Kluba Korošcev Ljubljana smo se v soboto, 23. maja 2015, pridružili čudovitemu izletu na Koroško. V Ljubljani smo vstopili na avtobus posebnih potnikov, saj so na njem bili v večini domači pesniki in pisatelji. Vstopili smo na literarni avtobus Slovenskih pesnikov in pisateljev in potovali z besedo k besedi na Slovenski pisateljski poti. Po besedah avtorjev smo z avtobusom kot ljubitelji poezije in proze popotovali po Koroški, na literarnih postajah obujali spomin na koroške pisatelje ter se

na koncu poti vključili v program Festivala solzic perpetuum mobile v besedi in petju.

Spoznavali smo kulturne in turistične znamenitosti avstrijske in slovenske Koroške. Na vsaki literarni postaji so s kratkim literarnim nastopom člana DSP in DSPA počastili spomin na literarnega umetnika, na avtobusu pa govorili o pomembnosti njegovih del, o pomenu Slovenske pisateljske poti in literarnih zgodb na njej. Avtobus je po Koroški literarni poti vodila turistična vodička.

Že na prvem obisku v spomin na Valentina Polanška v stari ljudski šoli na Obirskem, kjer je poučeval, nam je njegova hči - tudi učiteljica, pripovedovala o očetovem delovanju. Pripravila pa nam je tudi izjemen sprejem z obilico koroških dobrot (salame, siri, paštete, domači kruh in številni raznovrstni obloženi kruhki, pijače in sladice pa kava...).

Pot smo nadaljevali v Želeno Kaplo in si ogledali izredno zanimiv Info center Geopark Karavanke.

V Dobu pri Pliberku smo se ustavili v spomin na Janka Messnerja. Pri 600 let stari cerkvi smo se zbrali in poslušali o njegovem delu, nato pa obiskali njegovo rojstno hišo, kjer nam je njegov nečak Franc Kužnik pripravil sprejem z domačo pogačo in dobrim moštom.

Pot smo nadaljevali do kulturnega doma v Pliberku in se spomnili pesnice Milke Hartman iz Libuče.

V domu smo presenetili mladega evropskega prvaka na "frajtonarici" in ga privabili, da nam je zaigral prijetno Avsenikovo skladbo.

Odpeljali smo se nazaj v domovino in v Šentanelu pri Marinu zaužili dobro domače koroško kosilo, se odžejali in pohiteli na Ravne na Koroškem, kjer smo se v kulturnem domu pridružili že pojočim članom programa Kulturni perpetuum mobile - Festival solzic, kjer nas je pričakala naša predsednica avanturistične sekcije Renata Picej. Pridružili smo se petju in prejeli Zbirko pesmi v šopku ob Dnevih Solzic 2015 po izboru Draga Rudla. Tu smo počastili spomin na Prežihovega Voranca in mojega ravnatelja osnovne šole Prevalje, Leopolda Suhodolčana. Zanimivo je bilo srečati njegovega sina Primoža, s katerim sem se družil že v osnovni šoli, in nečaka mojega ravnatelja.

Marijan Štriker

Foto Marijan Štriker

ČETRTEK, 3. SEPTEMBRA 2015

POGLEDALI SMO SI V ZOB

Zobje so gotovo eden najpomembnejših delov vsakega živega telesa, tako človeškega kot živalskega, saj je od njih v marsičem odvisno zdravje, zato je še kako pomembno, kako za njih skrbimo, jih negujemo in vzdržujemo. Ko pa tudi "dajanje na zob" ne pomaga več in se ni mogoče izogniti zobozdravnikovim kleščam, se postavi vprašanje, kako manjkajoči zob ali v hujših primerih več njih nadomestiti, da bodo služili svojemu namenu, tako praktičnemu kot estetskemu.

Zobne proteze in mostički so že stara reč, v zadnjih letih pa se je razvilo kar nekaj novih možnosti, zato smo na prvo jesensko srečanje pri Slamiču povabili enega naših najbolj uveljavljenih obraznih kirurgov dr. Matijo Gorjanca, dr. med., dr. dent. med., specialista maksilofacialne kirurgije. Rojeni Prevaljčan je študij medicine in dentalne medicine končal z odliko in z več študijskimi nagradami na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani. Po letu dni izobraževanja in dela na področju urgentne in intenzivne interne medicine je leta 2001 opravil specializacijo iz

maksilofacialne kirurgije. Od leta 1995 je bil zaposlen na Univerzitetnem kliničnem centru ter od leta 1999 tudi kot asistent na Medicinski fakulteti v Ljubljani. V tem času se je izobraževal in delal tudi na Univerzitetni kliniki za maksilofacialno in oralno kirurgijo na Dunaju in na Kliniki in polikliniki za oralno kirurgijo ter implantologijo Univerze J. W. Goethe v Frankfurtu na Maini.

Pri svojem delu na Univerzitetnem kliničnem centru se je posvečal obraznim poškodbam, problematiki čeljustnega sklepa in implantologiji. S svojimi kolegi je uvažal odprto zdravljenje zlomov sklepnega odrastka spodnje čeljustnice v redno klinično prakso in o tej temi objavil tudi članek The periauricular transparotid approach for open reduction and internal fixation of condylar fractures v Journal of Cranio-maxillofacial Surgery. Veliko svojega časa je posvetil implantologiji, kjer je kot prvi v Sloveniji opravil distrakcijo alveolarnega grebena ter uveljavil takojšnjo implantacijo in obremenjevanje dentalnih implantatov v vseh kliničnih situacijah.

Redno aktivno poroča o svojih rezultatih na mednarodnih kongresih ter srečanjih. Je mnenjski voditelj in referenčni kirurg za enega največjih implantatnih sistemov. Vodi implantološke tečaje in izobraževanja v državah srednje in jugovzhodne Evrope. Njegove tečaje je do sedaj obiskalo že več kot 400 zdravnikov in zobozdravnikov. Je aktivni član Evropske akademije za osteointegracijo (EAO), ustanovni član in nekdanji predsednik Slovenskega združenja za maksilofacialno in oralno kirurgijo.

Leta 2007 je ustanovil zasebno klinično-izobraževalno institucijo za področje ambulantne oralne in maksilofacialne kirurgije ter implantologije - Implantološki inštitut. Svojim pacientom nudi skupaj s svojimi sodelavci celoten spekter implantoloških storitev s težiščem na dograditvenih kirurških postopkih, kot so dvig sinusnega dna, vodena kostna regeneracija in prosti kostni presadki. Na inštitutu potekajo tudi redna individualna teoretična in praktična izobraževanja za kirurge in zobozdravnike.

O pogovoru nam je povedal, da naj bi bil naš večer kratek vodnik po kirurgiji obraza, čeljustnic in zob. "Namen predstavitvenega predavanja je orisati in zamejiti morda mnogokrat in marsikomu nejasno profilirano področje oralne in maksilofacialne kirurgije. Gre za (dentalno)medicinsko stroko, ki se ukvarja z diagnostiko in kirurškim zdravljenjem prirojenih nepravilnosti, bolezni in poškodb obraza in obraznih kosti, čeljustnega sklepa ter zob in obzobnih tkiv. Poleg dela v bolnišničnem okolju, kjer se zdravi najtežje bolezni, se zelo veliko posegov s tega področja opravi ambulantno, praviloma v lokalni anesteziji. Sem spadajo odstranitve kožnih sprememb na obrazu, sprememb na ustnih sluznicah, odstranitve izraslih ali neizraslih zob, kirurško zdravljenje vnetij in infekcij zob ali zaradi zob, korekcije kostnih nepravilnosti na čeljustnicah. Zelo velik obseg dela v zadnjih nekaj desetletjih predstavlja dentalna implantologija."

Tako nas je v zanimivem in za tako strokovno zahtevno področje razumljivem jeziku popeljal po možnostih, ki jih to področje ponuja brez zobnim pacientom. Opozoril je na

prednosti in omejitve posameznih tehnik in pristopov, pogoje za varno implantološko zdravljenje in za dolgoročno uspešnost. Nakazal je tudi smernice nadaljnjega razvoja in raziskav na tem področju. Odgovoril je tudi kar na nekaj vprašanj radovednih udeležencev.

Podpisani pa lahko iz lastne izkušnje za-
trdim, da je delo pri implantatnih oz. zobnih
vsadkih mojstrsko opravil.

Milan Vogel
Foto Marijan Štriker

ČETRTEK, 1. OKTOBRA 2015

PITNA VODA JE BOGASTVO

V Mestnem muzeju Ljubljana so na kresni večer za leto dni odprli razstavo, posvečeno vodi, njeni vlogi v preteklosti, upravljanju z vodnimi viri danes in o pomenu te tekočine za prihodnost človeštva. Na Zemlji ne bi smeli imeti težav s preskrbo z vodo, saj planet sestavlja kar sedemdeset odstotkov voda, a je je pitne le odstotek. Prvi oktobrski četrtek smo se na ogled razstave odpravili tudi člani našega kluba in ob strokovnem vodstvu z nje kar nekaj odnesli. Nekateri pa smo kupili tudi simbolično steklenico z napisom Muzejska voda ter odtisi roke Yunana. Ga poznate? Takih ljudi je na svetu na milijone, o njem pa so v spremnem besedilu v muzeju zapisali:

"Yunan živi v Afriki, v Nubskih gorah. Vsak dan življenja mu je na novo podarjen, ker ga nenehno ogrožajo bombni in strelski napadi, lahko se zastrupi z onesnaženo vodo ali pa preprosto ostane brez vode in umre. Yunan živi na območju, kjer ljudje trpijo zaradi pomanjkanja vode in kjer se borijo proti boleznim, ki so posledica pomanjkanja in onesnaženosti pitne vode. Spopadi na področjih, kjer primanjkuje pitne vode, so pogosto tudi spopadi za vodo ..."

Razstava želi opozoriti na življenjski pomen vode, saj brez nje ni življenja, in odgovarja na vprašanje, ali voda sodi v muzej: "Takrat, ko bo voda postala muzejski eksponat, pravzaprav ne bo več muzejev in ne bo

več muzejskih eksponatov. Nikogar več ne bo, ki bi se še lahko spominjal vode. Zato želimo, da voda nikoli ne bi zares poniknila v muzeju.” Odtis Yunanove roke na steklenici Muzejska voda pa je bil narejen v želji, da bi steklenica utrla pot do pitne vode vsem, ki je nimajo, in se dotaknila vseh, ki imajo dovolj pitne vode in lahko pomagajo tistim, ki je nimajo. Denar od prodaja steklenice gre namreč za pomoč ljudem v Nubskih gorah. Razstavljena je bil na milanskem sejmu EXPO. Seveda je pri steklenici imel prste vmes znani borec za pravice Nub Tomo Križnar.

Na razstavi si je mogoče ogledati vse, kar je povezano z oskrbo z njo in njeno uporabo, vključno z uporabo vode kot plovne poti (znana je legenda o Argonavtih, ki so

z zlatim runom priveslali celo do Vrhnike) do stranišč in mitologije. Videti je mogoče kar 250 najrazličnejših predmetov iz zbirk Muzeja in galerij mesta Ljubljane, številni so tudi spremljajoči dogodki za otroke in mladino o pomenu vode v naravne vodnem krogu. Ker je bila voda (poleg kovin) bistvena za nastanek tako kolišč na Barju kot rimske Emone, je razstava povezana tudi z Ljubljano kot zeleno prestolnico Ljubljane. Obležena je še 125-letnica mestnega vodovoda in poudarjeno tudi dejstvo, da se lahko Ljubljana pohvali s številnimi napajalniki, kjer se je mogoče še odžejati z neoporečno pitno vodo, kar je gotovo razkošje v svetovnem merilu.

Milan Vogel

Foto Marijan Štriker

ČETRTEK, 5. OKTOBRA 2015

MED PRAKTIČNIMI ORODJI

Novembra se nismo zbrali za (okroglo) mizo, marveč na sedežu firme G-M&M v Grosupljem, kamor nas je povabil direktor

Peter Tevž s sodelavci. Po prisrčno domačem sprejemu smo se seznanili z nastankom firme Bleck & Decker, njenim razvojem in nje-

nim previharjenjem razburljivih obdobij, s proizvodnjo in nato vizualizirali zastopstva in marketing firm Black&Decker, DeWalt, Stanley in Delonir ob ogledu trgovine.

G-M&M, d. o. o. je podjetje z več kot 40-letno tradicijo. Black&Decker p. o. Jugoslavija je nastal s podpisom JV (Joint Venture) pogodbe o skupni naložbi leta 1973 med partnerjema Black&Decker UK (49%) in Tehno Impex Ljubljana (51%). Predstavlja eno izmed prvih treh skupnih naložb v Jugoslaviji in konkretno pojavno obliko deklariranega odpiranja jugoslovanskega gospodarstva navzven, tako da je bilo dovoljeno in izvedeno tuje vlaganje. Namen cele operacije je bil seveda dokaj prozaičen - na trgu je manjkalo praktično vseh vrst blaga, posebej še kvalitetnega električnega ročnega orodja in celoten projekt je bil zamišljen kot hibrid za zagotavljanje konvertibilnega plačilnega sredstva - deviz z lokalno proizvodnjo iz SOP (Sets of Parts) in tako s prodajo na konvertibilne trge oblikovati možnosti za uvoz kvalitetnega zahodnega blaga in ga prodajati z visoko profitabilnostjo na lačnem domačem trgu ter pri tem mimogrede še vzdrževati dobro rejeno

uvozno-izvozno podjetje Tehno Impex. Podjetje je bilo izjemno uspešno, hitro je rastlo, investiralo v nove proizvodne kapacitete in 23 milijonski trg ter je kmalu postalo vodilni ponudnik električnega ročnega orodja v hudi konkurenci z Iskro. Peter Tevž se je podjetju pridružil leta 1987. Tuji partner je po izteku 20-letnega obdobja skupne naložbe zaradi vojnih dogodkov v Jugoslaviji najavil nepodaljšanje JVA ter s tem napovedal likvidacijo podjetja. Vodstvena ekipa je v dogovoru s tujim in domačim partnerjem ter banko izvedla MBO in leta 1993 ustanovila novo podjetje G-M&M, ki je prevzelo pravice in obveznosti starega podjetja ter podpisalo nove, ekskluzivne pogodbe za oskrbo trgov. Pri tem se je soočilo s padcem prodaje z 32 na 7 milijonov DEM, a s trdim in dobrim delom močno povečalo proizvodnjo za zahodne trge. S tem je delno nadomestilo izpad prihodkov in dajalo zanesljiv kruh 85 sodelavcem.

V naslednjih letih, ko se je vojna vihra v nekdanji Jugoslaviji umirila, je družba G-M&M d. o. o. ustanovila hčerinska podjetja v Zagrebu, Beogradu in

Skopju ter predstavništvo v Sarajevu. Trenutno zelo uspešno dobavlja na vsa tržišča nekdanje skupne države, s tem da je beležila velike odpise v 90-ih letih zaradi vojnih dogodkov in pred nekaj leti zaradi nasedle naložbe v Radečah ter neizterljivih terjatev na Hrvaškem, v Srbiji, Makedoniji in Sloveniji (Merkur).

Trenutno zaposluje 50 delavcev v Grosupljem in 11 delavcev na trgih nekdanje Jugoslavije (razen Slovenije), stavi na proizvodnjo maloserijskih visokokvalitetnih proizvodov za renomirane naročnike in prodajo izdelkov visokokvalitetnih blagov-

nih znamk Black&Decker, De Walt, Stanley in Delor.

V drugem delu nam je ekonomist in popotnik Bogomil Ferfila z besedo in sliko predstavil svoje doživljanje Severne Koreje in nam podelil nekaj svojih knjig iz zbirke Svet na dlani, kot so: Biseri zgodovine in narave, Družboslovni preseki Indije, Kitajske in EU, Primerjalne politike v sodobnem svetu itd.

Bernardka Petrović-Mager

Foto Marijan Štriker

SOBOTA, 14. NOVEMBRA 2015

MARTINOVANJE

In šli smo na pot! Ob sv. Martinu, ko se iz vseh vinskih in nevinskih regij Slovenije slišijo zdravice in tisti zvonki: "Na zdravje!", smo si v sekciji avanturistov pri KKL rekli, da bomo to pot poimenovali tako, kot to predvideva pravljica s poučno noto. Na pot z imenom "Od vode do vina" smo odšli v soboto zjutraj. Ustavili smo se na Troja-

nah, počastili znamenite krofe in zajadrali na Štajersko.

Mimo Šmarja pri Jelšah. Seveda smo se ozrli na Jelšingrad, pa na Kalvarijo, kjer stoji 14 kapel križevega pota, ki so opremljene z bogatim baročnim dekorjem in so razporejene ob cikcakasti poti proti romarski

cerkvi sv. Roka, enega naših vrhunskih baročnih umetnostnih spomenikov, ki velja za najboljšežnejši kompleks v Sloveniji.

VODA

Preden smo dan posvetili Martinu, smo prisluhnili zgodbi o vodi; nenazadnje je tudi dobra voda osnova za kakovostno vino. Udeleženci izleta se kar niso mogli načuditi dejstvu, da je Slovenija prava rajska, vodna pokrajina. Evropski park voda, svetovni muzej vode, slikanica z mogočnim zakladom pojavnih oblik voda ... Kaj sem jim povedala in ilustrirala z imeni in zgodbami.

Poglejmo torej, kaj imamo: morje, soline, jezera, reke, močvirja, mokrišča, poplavalne ravnice in gozdove, presihajoča jezera in reke, zdravilne, termalne in mineralne vode, barja, zaganjalke, kali, tolmane, obrhe ...

ROGAŠKA SLATINA IN VODNA ZBIRKA

In že smo bili v Rogaški, ki se skupaj z okoljem postavlja z zdravilnimi vodami, kot so: Donat Mg, Tempel in Styria, h katerim so mnogi prihajali po zdravje že pred stoletji. Zato predstavlja Rogaška Slatina eno od najstarejših slovenskih turističnih

središč, ki je v 19. stoletju dobilo izvrstne zdraviliške hotele in Kristalno dvorano za najzahtevnejše evropske goste. Obiskali smo Anin dvor, nov kulturno-turistični objekt, ki so ga odprli jeseni leta 2012. Stoji v neposredni bližini zdraviliškega jedra in prikazuje Rogaško Slatino, njeno tradicijo in glavne attribute razvoja v zgodovini. Pot skozi čudovito prireditveno dvorano vodi na sprehod čez tematsko obarvane muzejske zbirke. Tako se obiskovalec lahko v steklarski zbirki seznani z vsemi fazami nastajanja kristalnega stekla, v grafični zbirki švicarskega mecena Kurta Müllerja pa spozna razvoj zdraviliškega jedra, saj grafike kažejo Rogaško pred 150 in celo 200 leti. Zelo posebna je domoznanska zbirka slatinskega ljudskega ustvarjalca in zbiratelja, znanega pod imenom Nani Poljanec. Tukaj spoznavamo zgodovino Rogaške Slatine, čas Kraljevine SHS in Kraljevine Jugoslavije ... Biser njegove zbirateljske strasti je zagotovo ena največjih zasebnih zbirk dinastije Karađorđević na svetu - kraljeva zbirka. Pot v nadstropje vodi v parkovno zbirko, kjer so na ogled avtohtone drevesne vrste iz parkovnih površin Rogaške Slatine. Poslednja

razstavljena zbirka pa je vodna zbirka, posvečena ključnemu elementu zgodovinskega razvoja Rogaške Slatine - vodi.

POTOVANJE SKOZI HALOZE IN NAPREJ

Postali smo še v industrijski trgovine Steklarne Rogaška in že mimo Rogatca (omenili smo muzej na prostem, dvorec Strmol in Janka Šanda; znan je po tem, da je napisal najdaljši slovenski ep Kralj Samo s kar 1235 kiticami) in pod vznožjem Donačke gore in Boča prestopili v Haloze, v svet močno razgibanih, nizkih goric panonske Slovenije. Nekoč agrarna pokrajina, v preteklosti znana po velikih družinah, ko je imela največ prebivalcev po 2. svetovni vojni, je danes glede prebivalstva seveda močno zdesetkana. Lično zeleno pokrajino na eni strani robijo vinogradi, na drugi pa gozdovi.

Nekje sredi Haloz nas je pozdravila Ptujška Gora, gručast zaselek, ki ga krasi Bazilika Marije Zavetnice s plaščem, in ji namenili kratek postanek. Nenazadnje je kraj, ki leži na vrhu 352 m visokega griča ob cesti Ptuj-Majšperk, znan po eni najlepših gotških cerkva na Slovenskem. Cerkev iz

leta 1410 se ponaša s čudovitim reliefom milostne Marije zavetnice s plaščem in je ena največjih mojstrov in tedanjega časa. Marijina podoba v baročnem glavnem oltarju je upodobljena s plaščem, pod katerim je zbranih 82 oseb. Gre za dragoceno zbirko portretov ljudi takratnega časa. Med njimi najdemo portret Bernarda III., ustanovitelja Ptujške Gore, njegove žene Valburge, dveh bratov minoritov, mnogih predstavnikov plemstva, cerkvene hierarhije in drugih.

Ptujška Gora se v župnijskih knjigah kot krajevno ime prvič omenja šele leta 1927, vendar župnija še celo desetletje ohrani staro ime črna Gora. Leta 1937 so oskrbo svetišča prevzeli Frančiškovi bratje minoriti in tudi za župnijo uveljavili novo ime. Pred tem pa se je romarski kraj srečeval z različnimi imeni, ki odsevajo in razlagajo njegovo zgodovino. Njeno prvo ime je bilo Neustift (Nova fifta), sledilo je ime Mons Gratiarum (Gora milosti), črna Gora pa se je imenovala vse od turških vpadov (prva polovica 14. stol.) pa do zadnje spremembe imena župnije l. 1937.

TURISTIČNA KMETIJA LOVREC

Na turistični kmetiji Lovrec so nas pričakali z vsem, kar sodi k dobremu martinovanju sredi Slovenskih goric. Pobočja kmetije so obdana z vinogradi, ki v jesenskem času nudijo 15 vrst sladkega grozdja, skozi vse leto pa pokušino več vrst vina. Značilnost kmetije na naslovu Jiršovci 24, Destrnik, je s slamo krita hiša, ki je bila to popoldne naš hram kulinarike in vina, pa tudi ceremonije ob vinskem krstu in zabavnega dela s plesom in pesmijo. Vmes smo se za intermezzo sprehodili do vrha hriba, ki v podnožju skriva domačijo Lovrec, in občudovali 360 stopinjski razgled na vse strani neba: do Madžarske in Hrvaške, pa do Pohorja, Boča in Donačke gore ter naprej.

NAMESTO ZAKLJUČKA

Veseliti se je treba znati! In tudi za veselje je treba nekaj storiti. Se vsaj prijaviti na izlet, ki pelje v nepozabno doživetje. Mi smo Martina počastili tako kot mu gre! Veselo, zelo veselo in tako kot znamo člani sekcije avanturistov.

Sicer pa je sv. Martin z vinom povezan čisto po naključju. Prvič je njegov god

postavljen ravno v čas, ko vino dozori, in drugič, Martin je bil škof v Franciji, eni najbolj vinorodnih dežel. Po knjigi Svetniki in godovni zavetniki za vsak dan v letu je bil sv. Martin zavetnik velike množice ljudi: vojakov, konjenikov in jezdecev, konj in podkovnih kovačev, orožarjev, tkalcev, strojarjev, krojačev, pasarjev, rokavičarjev, klobučarjev, klicarjev, hotelirjev, mlinarjev, izdelovalcev krtač, sodarjev, vinogradnikov, pastirjev, gostilničarjev, popotnikov, revežev in beračev, ujetnikov, abstinents, domačih živali in gosi, proti izpuščajem, kačjemu piku in rdečici ter za dobro rast na polju.

J. Vajkard Valvasor pa je v svojo znamenito knjigo Slava vojvodine Kranjske zapisal:

“Kjer ni vina, pravijo, ni veselja. Tako se Dolenjska more imeti za srečno mimo mnogih drugih dežel, kjer ne raste trta, saj ima veliko množino vinogradov; zatorej nima nobene pravice, da bi se v tem pogledu pritoževala zaradi pomanjkanja veselja. Ta ali oni kraj prekaša drugega v uspevanju trte: v nekaterih vinskih goricah ima le 40,

50 ali sto strank svoje vino, ponekod pa več... Vsa vina, ki rastejo na Dolenjskem, se imenujejo dolenjska in so prav zdrava: Zato je tudi veselje, ki ga povzroči dolenjsko vino (kajti vino razveseljuje bogove in ljudi), tem boljše, čim varnejše je; le vrča ali kupice ne smeš previsoko dvigniti in ne pregloboko vanjo pokukati, zakaj iz nerednega in nezmerne veselja nastane naposled žalost in velika škoda tako za dušo kakor za telo, pa najsi bo vino še tako zdravo in slastno. če nastopi Bakhus s kar preveč rdečmi lici, pride lahko z Ariadno v prenatanko dotiko i, kjer zdravo vino preveč razgreje glavó, tu se lahko ohladi razum, sramežljivost in poštenost.

Najslastnejše trte postanejo circejske čarobne šibe, ki spremenijo ljudi v zverine, če jih zlorabijo. Ob Bakhovem vozu stopajo risi in tigri, kajti požrešnosti kaj rada slede grozovita in jeznorita dejanja. V zdravem vinu tiči torej veselje in žalost, kakor ga kdo prav ali napak rabi. Ker pa se tu od mene pričakuje ne pivski ne nraštveni pouk, ampak opis dolenjskih vinogradov, ne smem več s peresom zasledovati zlorabe zdravega vina in moram preiti k vinogradom ...“

Marijan Štriker

Foto Marijan Štriker

ČETRTEK, 3. DECEMBRA 2015

PREŠERNO V DRUGI VIOLINI

Spet smo se imeli "fajn". Pravzaprav kar prešerno, saj smo se dobili na Ta veseli dan kulture, 3. decembra, ki se je po zaslugi Franceta Prešerna, ki je privekal na svet tega dne, uveljavil kot dan kulture, ko večina kultur-

nih ustanov brezplačno odpre vrata svojih hramov.

Pa tudi mi smo bili tokrat v prav posebnem hramu. Gostilna Druga violina, ki že tri leta deluje v starem delu Ljubljane, kjer je bila

nekoč znana gostilna Pavla, je namreč ustanovil Center za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič Draga, ki ga vodi klinična psihologinja dr. Valerija Bužan. Namen ustanove je zaposliti in s tem vključiti ljudi s posebnimi potrebami v vsakdanje življenje in jim tako osmisлити življenje. Seveda je gostilna le ena od mnogih dejavnosti Centra, ki je morda najbolj prepoznavna, saj se je že uvrstila med dvajset najboljših gostil v Sloveniji. Verjetno tudi zato, ker se v njej trudijo postreči z doma, se pravi v zavodu pridelano hrano in z gostovanji številnih znanih slovenskih lokalnih kuharjev. Predsednik društva Hiša sonca Anton Pregelj, ki sodeluje z Drugo violino, je ob obletnici za Slovenske novice povedal: "V nekaterih delih smo še na začetku poti, v večini pa se nam zdi, da smo kar presegli pričakovanja. Kar najbolj veseli, je, da ljudje, ki jim je bilo to namenjeno, torej ljudje z motnjami v razvoju in s posebnimi potrebami, delajo v gostilni, da jih je tu našlo delo več, kot je kdorkoli pričakoval. Mislim, da smo jih podcenjevali, saj je to, kar nam dajejo, kar nam vračajo, več kot je kdo pričakoval. Tudi če pozabimo na vse drugo, mislim, da je s tem osnovni namen izpolnjen." V drugi violini trenutno dela dva-

intrideset ljudi, nekaj pa so jih zaposlili tudi druge. In res je veselje pogledati ljudi, ki so na videz morda nekoliko nerodni, s kakšnim užitkom in skrbjo opravljajo svoje delo.

O odlično pripravljeni koroški hrani in kako je do nje prišlo piše Doroteja Omahen, ki ima največ zaslug za prelep večer in jo odslej lahko kličemo kar Dobroteja. Seveda pa so k popolnosti večera prispevali tudi nekateri drugi člani in članice našega kluba, še posebej iz kulinarčne sekcije. Nekaj jih je predsednik kluba Janko Arah tudi posebej naštel in jim izročil posebna priznanja. Jedilnik večerje z natančnimi recepti po Dorotejinih zapisih je oblikoval Radovan Arnold, ki že leta omogoča priprave za tiskano izdajo našega Biltena. Seveda pa ne moremo spregledati odličnega jabolčnega mošta, ki ga je (pa tudi sok) sponzoriral Tadej Mirkac, p. d. Rebernik iz Pameč, in ekološko pridelanega vina s kmetije Rodica v Istri. In večer ne bi bil popoln, če Drago Kompan ne bi pripeljal svojega Biološkega okteta. Menda jih včasih poje tudi dvajset, tokrat so bili štirje, a so peli za osem.

Milan Vogel

ČETRTEK, 3. DECEMBRA 2015

ŠESTA KOROŠKA KUHARIJA V DRUGI VIOLINI

Šeste kuharije se je udeležilo kar 55 ljudi, željnih druženja in originalne koroške kulinarike, saj je bilo to hkrati tudi prednovoletno srečanje članov Kluba Korošcev v Ljubljani. Prav na ta dan, leta 1800, pa se je tudi rodil France Prešeren.

Čas od ideje do izvedbe tega dogodka je potekal bliskovito: v začetku novembra smo začeli plodne pogovore med vodilnimi Druge violine, predsednikom KKL in menoj. Sledila je priprava jedilnikov in receptov ter njihovo oblikovanje našega odličnega sponzorskega oblikovalca, Korošca Radovana Arnolda. Sredi meseca smo že imeli poskusno kuhanje, ko smo člani Koroške kuharije odlične kuharje te restavracije učili posebnih koroških okusov jedi z našega jedilnika. 3. decembra pa smo se že skupno veselili v nabito polni restavraciji, ko smo kulinarično soustvarjali kuharji Druge violine in Koroške kuharije.

Osebe Druge violine je s prelepo dekoracijo miz in prostora ustvarilo toplo novo-

letno vzdušje in vsak obiskovalec je dobil v dar natisnjen jedilnik in recepte te pojedine.

Tokrat smo imeli za pozdrav na jedilniku tradicionalne srčke iz koroškega kruha s slastnim namazom iz gob, okrašenim s kislo smetano in cvetom mini mačehe ter šilcem odličnega domačega jabolčnega žganja, darilom člana Feliksa Omahna.

Za predjed smo dobili „edave žganke s strdjo“, kar je nekatere obiskovalce malce presenetilo, saj so pričakovali povrhu ocvirke, a jim je kombinacija z medom ugajala.

„Beva rpičeva župa“ je bila na splošno zelo pohvaljena, preprostemu receptu navkljub.

Odlično pripravljeni „mavžlji na mežiški način“ v kombinaciji s kruhovim hrenom so seveda dobili visoko oceno, zimska solata iz redkve pa je dobro dopolnjevala glavne jedi v celoto.

Sledila je še sladica „češpelnovi krapi“, pripravljeni iz nasekljanih suhih češpelj in za nepoznavalce malce nenavadno - zabeleženi z ocvirki.

Vse jedi so kuharji z ljubeznijo okrasili, da nam je šlo še bolj v slast in so tudi oči uživale ob venčnih listih živobarvnih vrtnic, rumene detelje, cvetov mini mačeh, zelenih vitic, itd.

Originalni koroški mošt (jabolčno vino), visoko nagrajen za kvaliteto, je dopolnjeval že omenjene okuse. Tega nam je ob predstavitvi podaril sponzor Tadej Mirkac iz Pameč, ki nam je predstavil tudi njihovo kmetijo Rebernik blizu Slovenj Gradca. Dodatno odlično vinsko spremljavo je nudila uspešna ekološka kmetija Rodica, katere predstavnik nam jo je tudi zanimivo opisal.

Za zaključek in boljše počutje v želodcu smo srknili še grenkljato vinsko rutico v jabolčnem žganju, darilo člana Feliksa Omahna.

Degustirali smo še tri vrste odličnih naravnih sadnih sokov, ki jih je prav tako podaril in predstavil naš Korošec Tadej Mirkac.

Prav za konec pa smo še degustirali na Koroškem zelo cenjeno „totrovo olje“ (olje iz navadnega rička), uporabno v zdravilstvu in prehrani, kar nas je spominjalo na naše

stare mame, ki so ga uporabljale za zdravljenje mnogih zdravstvenih težav. To olje nam je ljubeznivo podaril znani koroški kuhar in gostinec Peter Lenče iz gostilne Pri Škrubiju v črni.

Vzdušje je bilo prešerno, podkrepljeno z ubrano pesmijo, za kar je nadvse ljubeznivo poskrbel naš član Drago Kompan in njegovi štirje pevski prijatelji. Nadvse ljubezniv in korekten odnos celotnega osebja v restavraciji Druga violina je še povzdignilo kvaliteto tega srečanja.

Poročilo in fotografije pripravila Doroteja Omahen, vodja Kulinarične sekcije KKL

ČETRTEK, 14. JANUARJA 2016

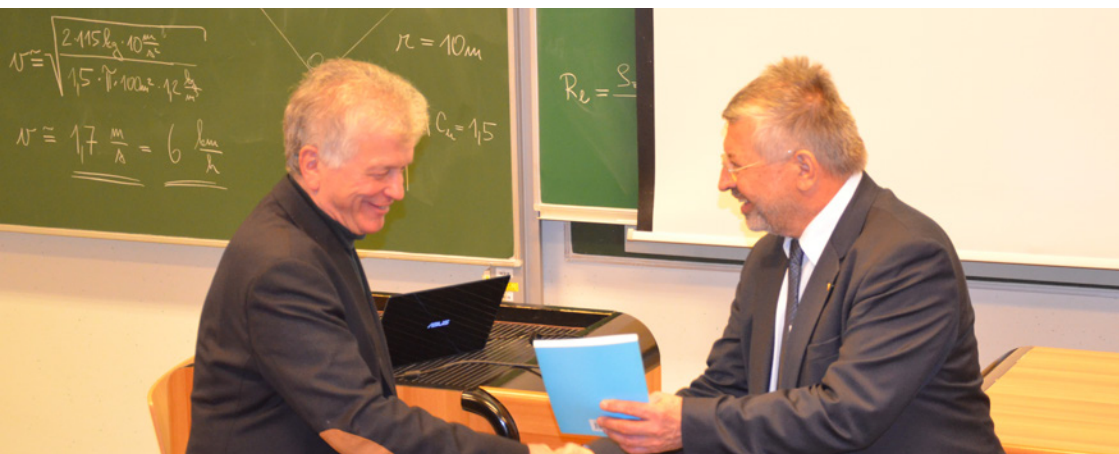
SEDLI SMO V ŠOLSKE KLOPI

Tokrat smo mnogi po dolgih letih spet sedli v klopi fakultetne predavalnice. Na Fakulteti za elektrotehniko nas je namreč gostil eden njenih simbolov, prof. dr. Jurij Franc Tasič, ki se s tem delom ukvarja že triinštirideset let. Prav na začetku pa je spomnil na dva svoja znamenita predhodnika, prav tako Korošca: na Alojza Železnika in Lojzeta Vodovnika, zelo zaslužnega za razvoj rehabilitacije.

Dr. Tasič je na Fakulteti za elektrotehniko doktoriral leta 1977, od leta 1971 do 1994 je bil raziskovalec na Inštitutu Jožef Stefan; v tem obdobju je razvil prvi jugoslovanski procesni računalnik, na osnovi katerega je za potrebe firme Carl Zeiss razvil elektronski del spektralnega analizatorja, plamenski fotometer ter niz drugih instrumentov. V letih 1979-1981 je za potrebe nadzora s kolegi razvil porazdeljen sistem za nadzor prihodov in odhodov in analizo delovnega časa ter sistem za nadzor delovanja visokonapetostnega omrežja v Sloveniji. Skupaj s kolegi je leta 1983 ustanovil odsek za

digitalne komunikacije, kjer se je posvečal problemom kodiranja in sprotne obdelave signalov z uporabo tedaj malo uporabljenih numeričnih metod. Pri reševanju komunikacijskih problemov je uvajal pristope, znane iz teorije sistemov. V začetku leta 1979 je bil izvoljen za docenta, leta 1989 pa za rednega profesorja.

Že od leta 1985 je sodeloval v mednarodnih projektih TEMPUS, v naslednjih letih pa pri projektih Eureka in COST, kjer je bil dvakrat evropski koordinator projektov s področja razpoznavanja signalov in slikovnih objektov. V tem obdobju je bil tudi član Znanstvenega sveta Inštituta Jožef Stefan, kjer je bil izvoljen v naziv znanstvenega svetnika. V letih 1992-94 je bil gostujoči profesor in raziskovalec na University Westminster in Loughborough University, od leta 1994 do jeseni leta 2014, ko se je upokojil, pa je bil zaposlen na mestu rednega profesorja na Fakulteti za elektrotehniko za področje teorije sistemov, teorije signalov in za področje računalništva. Za svoje

obsežno življenjsko delo je leta 2015 dobil priznanje "Donald Michie and Alan Turing".

V preteklih obdobjih je bil aktiven pri razvoju algoritmov za sprotno obdelavo signalov in slik, hkrati pa se je skupaj s prof. D. J. Evansom posvečal vzporednim arhitekturam in vzporednim numeričnim metodam. Ukvarjal se je tudi z metodami razpoznavanja, vzporednimi algoritmi, z uporabniško prilagodljivimi sistemi in modeli, z multimodalnimi sistemi komuniciranja, umetno inteligenco ter problemi komuniciranja človek-stroj. V zadnjem desetletju je bil aktiven na področju interaktivnih telemedicinskih sistemov, kjer je skupaj s kolegi razvil telemedicinsko aplikacijo za potrebe transfuzijskih oddelkov v slovenskih bolnišnicah, z doktorandi pa je in še vedno sodeluje na področjih uporabe inteligentnih sistemov pri obravnavi medicinskih signalov in slik. V okviru teh raziskav so razvili metodo odkrivanja in klasifikacije rakastih tvorb dojk, kot tudi metode razpoznavanja tkiv v MRI medicinskih slikah okončin. Po letu 2000 se posveča tudi razvoju EKG senzorja kot tudi

sprotnemu razpoznavanju nepravilnega delovanja srca (aritmije).

J. F. Tasič je avtor več kot 200 člankov, treh učbenikov, glavni urednik knjige s področja četrte generacije mobilnih terminalov, ki je leta 2003 izšla pri založbi Kluwer v ZDA. Bil je aktiven recenzent pri založbi Springer Verlag ter nosilec več mednarodnih projektov.

Na Fakulteti za elektrotehniko je predaval predmete arhitekture mikroprocesorjev v telekomunikacijah, teorijo sistemov in digitalne obdelave signalov, teorijo ojačevalnikov, obdelave slik in videa, uporabniku prilagojene interaktivne terminale in storitve, inteligentne sisteme. Kljub upokojitvi je še vedno aktiven ne le na raziskovalnem, temveč tudi na pedagoškem področju, saj še predava na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje.

Iz predavanja je bilo razvidno, na koliko različnih področjih, ki so navadnemu smrtniku španska vas, je dr. Tasič deloval in še deluje. Naštejmo le nekatere, vse pa so

v bistvu povezane z umetno inteligenco: raziskave in razvoj EKG sistemov, analiza medicinskih slik, telekomunikacije, digitalna obdelava signalov - prenašanje visokofrekvenčnih signalov, raziskave v multimedijih (prihodnost TV je v tem, da si bodo gledalci sami zbirali oddaje, ki jih bodo gledali), digitalna obdelava EKG (razvili so EKG sensor, ki bo šel v prodajo), v pripravi

je projekt Mind Gym o tem, kako starejše ljudi ohraniti fizično in psihično vitalne, potem projekt EU o računalniški simulaciji možganov. "Razumevanje možganov je največji izziv 21. stoletja," sklene Tasič svojo zanimivo predstavitev.

Milan Vogel

Foto Marijan Štriker

ČETRTEK, 4. FEBRUAR 2016 SEDMA KOROŠKA KUHARIJA

Sedma koroška kuharija je bila 4. februarja v Srednji šoli za gostinstvo in turizem v Ljubljani.

To je bila hkrati februarjska okrogla miza Kluba Korošcev Ljubljana in še prav posebej medgeneracijsko sodelovanje v maturitetni projektni nalogi dijakov Anžeta Habjana in Jana Miletiča s Srednje šole za gostinstvo in turizem v Ljubljani in z mentorjema, strokovnima učiteljema Majdo Rebolj in Ludvikom Fekonjo.

Ja, tokratna Koroška kuharija je bila res nekaj posebnega in kar se redko ponovi. Bilo je namreč na voljo kar 20 različnih jedi, kuhanih po tradicionalnih receptih koroških

mam in babic. Te jedi oziroma koroško kulinariko nasploh sta si kot posebnost izbrala za maturitetno projektno nalogo Anže Habjan in Jan Miletič, dijaka Srednje šole za gostinstvo in turizem v Ljubljani. člani Koroške kuharije si štejeemo v čast, da smo to odločitev spodbudili in tako mladi v Ljubljani zdaj spoznavajo in kuhajo tudi od nas prenekatero pozabljene koroške jedi.

Jedilnik in recepte je zopet domiselno oblikoval naš dobrotnik, Korošec in oblikovalec Radovan Arnold. Ustvaril je tudi nov emblem o kuhanju po starih receptih. Na hrbtni strani pa je zanimivo oblikoval dva recepta, zapisana v koroškem dialektu, za prevod katerih je

zaslužna gospa Bernarda Klančnik, profesorica iz Šolskega centra Slovenj Gradec in Muta.

Tudi naši gostitelji so ustvarili zelo lep scenosled, celo z mislijo Rudolfa Steinerja: Bolj, ko preprosto jemo, bolj smo zdravi. In res, koroška hrana je preprosta, a okusna in je tudi postala moderna. Niste vedeli? Prehranski terapevti zadnje čase svetujejo jesti več maščob in filozofija "od rilca do repa" ("Nose to Tail"), ki je v zadnjih letih tako modna v visoki kuhinji, gre z roko v roki s koroškimi mesnimi jedmi. Za dobrodošlico so nam lepo opremljeni mladi natakarji elegantno ponudili brezalkoholno pijačo laver in srčke iz koroškega kruha z bučnim skutnim namazom, okrašene s čebulo in cvetom trobentice!

Za hladne predjedi pa divjačinsko pašteto s prajzlperom in maželne - nekakšna strjenka iz mesa prašičje glave. Med toplimi jedmi smo jedli čisavo župo, kvočeve nudlne, žganke s strdjo. Za glavne jedi smo si devali na krožnike: ubrnenik, maužlje, mežerle, atraktivno nabulano telečjo prato, ajdove nudlne, ajdove žlinkrofe in korejov zos. Osvežili smo se s solato iz črne redkve s kislim mlekom, in tifo z ocvirki. Po vsem tem in po kratki pavzi pa smo se še sladkali s koroškim šarkljem, to-melem, prelesto pisano pogačo in osvežili s kompotom iz suhega sadja. Pripravili so tudi slasten sveže pečen ajdov in ržen kruh.

Vsa ta hrana je bila čudovito in res domiselno aranžirana in v rustikalnih posodah vseh oblik, ki se je tako lepo ujemala s koroško hrano.

Pili smo domač jabolčni sok in originalni koroški mošt (jabolčno vino) nagrajenega proizvajalca Tadeja Mirkaca iz Pameč. Pridelavo mošta na Koroškem smo dijaki in Korošci razlagali in opevali, okus hvalili pa le mi Korošci.

Vodji programa, oblečena v koroški narodni noši, sta nam zanimivo razlagala o Koroški in njeni kuhinji. Drugi mladi so nam zaigrali in zapeli koroške pesmi.

Spregovorila je tudi direktorica šole gospa Marjeta Smole in pohvalila sodelovanje med Koroško kuharijo in dijaki ter mentorji. V imenu Kluba Korošcev Ljubljana sva spregovorila predsednik Janko Arah in jaz pa še Renata Picej, ki je govorila o Festivalu solzic. Oba s predsednikom sva se gostiteljem med drugim zahvalila za veliko gostoljubnost, saj je 30 članov našega kluba bilo povabljenih in je gostovalo brezplačno. Atmosfera na dogodku je bila prijetno razgibana in sproščena, pravzaprav navdušujoča.

Dogodek je imel tudi precejšen odziv v slovenskih medijih. Pri organizaciji je tvorno sodelovala Mira Vidmar.

Doroteja Omahen

Foto Marijan Štriker

NOVINARSKI BOJI IN PERSPEKTIVE

Ocene in napovedi, da bo še posebej leto 2016 prelomno in izjemno težko za medije in novinarje, se, žal, potrjujejo že v izhodišču leta, ko so se negativni trendi v medijski panogi še obrnili navzdol in še zaostрили. Ko sem lansko jesen prevzela vodenje Društva novinarjev Slovenije (DNS), reprezentativne novinarske organizacije, ki povezuje skoraj tisoč novinarjev, sem - izhajajoč iz lastne in širše regijske biti - med kolegi rekla, da se z izvolitvijo na to mesto pravzaprav odločam za "boj na (novinarskem) požiralniku". Po eni strani sem pri tej oznaki kot Korošica izhajala iz meni že od nekdaj ljubelega Prežihovega socialno - realističnega okvira, bolj aktualnega in realnega socialnega konteksta, po drugi strani pa je prežihovska metafora (tudi če odmislimo vsebino novele in negativne interpretacije za novinarstvo ali medije, ki bi lahko izhajale iz njene vsebine) dejansko še najbolje zadela bistvo delovanja stanovskega združenja v današnjih časih kot tudi širše aspekte aktualne medijske scene.

"Požiralnik" res še najbolj pomenljivo odrazi vse bolj brutalne razmere, v katerih medije, vsaj tradicionalne oziroma konvencionalne, večplastno in večstransko "požira", četudi se vzporedno nenehno vzpostavljajo novi in drugačni mediji. Zdi se, da požiralnik kot neka "grozeča", širša družbena platforma, po kateri ali vsaj na robu katere se gibljemo, že (pre)dolgo "požira" tudi novinarje same - tu merim tudi na poklic novinarja, ki je popolnoma razvrednoten. Deloma "požira" tudi prizadevanja medijev, da si utrejo nove in drugačne poti, da spreminjajo kanale in vsebine, s katerimi bi se vendarle obdržali, ohranjali in vzpostavljali svoje (dovolj široke) javnost(i), ki bi medijem (še) lahko zaupale.

Boj v medijski panogi, ki vse bolj postaja industrija masovne proizvodnje, kot ga vidim in doživljam sama, poteka v več pogledih in smislih. Z vidika (precej novih) lastnikov in uprav se primarno odvija izključno v ekonomskih kategorijah, ki (z)reducirajo širšo družbeno vlogo medijev na raven podjetij s ciljem ustvarjanja dobička. Vsa "ekonomika" se zgrne pod streho racionalizacij(e): obvladovanja stroškov z zniževanjem stroškov dela, zaradi česar so nujna odpuščanja zaposlenih tako

v novinarskih kot poslovnih delih medijskih hiš, iskanje dodatnih finančnih prihodkov ali, širše gledano, prestrukturiranje medijev, tudi lansiranje novih produktov ter dopolnjevanje osnovne dejavnosti z več drugimi, s katerimi se na nek način dandanes sploh še "lahko gremo" novinarstvo in ohranjamo primarne produkte ter s tem osnovno dejavnost medija. Gledano z novinarskimi očmi, je sedanji boj po eni strani res povsem ujet v težnje po preživetju medijev in (z)možnosti novinarjev, da sploh ohranjamo svoja delovna mesta; torej gre v eksistencialnem pogledu res za boj za osnovno preživetje.

A mediji so in morajo biti v svojih vlogah razumljeni in dojeti bolj celostno in širše kot izključno z vidika klasičnega poslovanja podjetij, morajo biti dojeti kot akterji, ki so "mnogo več od podjetij", ki naj bi lastnikom prinašala dobiček - sploh če naj bi delovali v javnem interesu, kritično v odnosu do oblasti oziroma centrov moči in odločanja, ki postavljajo pod drobnogled in vprašaj aktualne družbene konstelacije. če naj bi sploh opravljali svoje temeljno poslanstvo, novinarji ne moremo in ne bi smeli biti v negotovem položaju, v strahu za službe. Kako naj bomo pogumni in pokončni avtorji, ki naj bi nam občinstvo verjelo, če tre-

petamo za svoje pozicije? Predstava o medijih in novinarjih kot objektivno kritičnih akterjih resda zveni nekoliko romantično ali celo utopično - ob upoštevanju širših dejavnikov mor-da tudi preveč "čisto", sploh glede na dejansko stanje v medijih in glede na vrsto subjektivnih dejavnikov, ki, žal, prepogosto prevladajo nad objektivnimi, tudi v novinarstvu.

A boj, če naj ne gre le za boj na požiralniku, ampak za preseganje resignirane pozicije, vdanosti v razmišljanja, da se ničesar ne da preprečiti ali spreminjati in da gredo stvari pač svoje poti, mora nujno poseči na temelje širšega razumevanja vloge novinarjev in medijev, zlasti javnega servisa. In v temeljih morajo stvari ostati jasne: novinarstvo mora biti zavezano javnostim, javnemu interesu (četudi je ta večno podvržen "zlorabam"), mora biti odgovorno do bralcev, poslušalcev in gledalcev, odgovorno do sebe (v luči vsakega posameznega novinarja) kot do panoge kot celote. Pri tem tudi zasebna lastnina, ki uredniške in novinarske avtonomije ne razume isto, kot bi ta morala delovati v praksi, ne more in ne sme pomeniti pravice do opuščanja družbene odgovornosti do javnosti.

Vloga novinarjev je in mora biti ne le v odpiranju družbeno relevantnih tem, ki uresniču-

jejo temeljne pravice ljudi do obveščenosti, ne le v informiranju, torej posredovanju določenih informacij, temveč tudi ali predvsem v umeščanju dogodkov v kontekste - podkrepljena z dovolj znanja, utemeljena na profesionalnih standardih, na predstavljanju večstranskoosti in večpomenskosti vrednotenja sprejetih odločitev. Prav tako moramo biti novinarji med ljudmi, za katere v prvi vrsti delamo, vselej prisotni "z občutkom" (ne mislim, da v pretiranem emocionalnem smislu, prej v smislu empatije, ki bi morala biti gotovo ena ključnih lastnosti novinarja, in v smislu občutka, čuta za prav(ičnost) ter za upoštevanje etičnih zavez, ki so decidirano opredeljene v novinarskem etičnem kodeksu in bi morale biti nesporno zavezujoče za vse). Ne nazadnje je za novinarstvo pomembno razumevanje pomena povsem vsakdanjega življenja ljudi - ta nikakor ne teče zgolj v političnih in ekonomskih okvirih, temveč v povsem drugačnih, običajnih tirnicah - ki zadevajo tudi interesno povezovanje ljudi v društva in/ali delovanje v skupnosti(h) in v korist skupnosti, prostovoljno delo, dobro in pozitivno ter kreativno delo posameznikov, ki ostajajo v ozadju, pa bi mu v medijih nedvomno morali nameniti več pozornosti.

Novinarji torej danes delamo v izjemno negotovih razmerah (pa ne le novinarji), soočamo se s položajem, ki se je še nedavno zdel "objekt poročanja", ki je bil v preteklosti eden od "novinarskih virov" za naše prispevke in članke. Odpuščanja delavcev v več podjetjih, propadi velikih firm, denimo v tekstilni ali gradbeni industriji, so bili še nedavno v ospredju medijskih zgodb, zdaj pa s(m)o sami mediji postali zgodba, o kateri pa raje molčimo. Morda kriza nima tako drastične oblike, kot so jo doživljale velike "fabrike", a je še kako zaskrbljujoča tudi v smislu celotnega delovanja družbe. Skrbijo širše družbene implikacije, še posebej na dolgi rok, ko se zdi, da bo verodostojno novinarstvo (kolikor ga je sploh še ostalo) povsem spodkopala tendenca po hitrem, "instant" ali kvazi novinarstvu, ki nenehno šokira, ustvarja izredne razmere in paniko, ki senzacionalistično deluje le na prvo žogo, objavlja polresnice, laži, ne preverja informacij in prikraja dejstva, podpihuje negativnosti, sovraštva, hujska in je polno netolerantnosti in predsodkov. Odgovornost novinarjev ob (so)ustvarjanju javnega mnenja pa ni nič manjša - nasprotno, v aktualnih družbenih, političnih in ekonomskih razmerah je in

bi morala biti vse večja, saj tudi družbene in individualne posledice vse bolj zarežejo.

Ob odpuščanjih novinarjev skrbi zlasti perspektiva mladih novinarjev, vseh, ki (še) delajo v prekarnih oblikah zaposlitve, ustanavljajo s. p.-je in iz meseca v mesec komaj nabirajo denar, nevreden dostojnega življenja. Še posebej pa mlajših, ki se na fakulteti izobražujejo za novinarski poklic in ki jih bo torej v prihodnje zanesljivo preveč, zlasti za opravljanje klasičnega novinarskega dela. Po podatkih Sindikata novinarjev Slovenije v medijih dela približno 580 prekarnih novinarjev, za katere obstajajo elementi rednega delovnega razmerja, kar že kaže na sistemsko deregulacijo poklica. V več medijih je vse bolj vidna povezava med slabo in negotovo plačanimi novinarji ter nižanjem kakovosti medijskih objav, smo ugotavljali člani upravnega odbora DNS v zadnjih odzivih na odpuščanja v medijih. Negativna poslovna praksa, ki stavi zgolj na nizke stroške dela in jo še naprej, kljub temu da je nezakonita, tolerira tudi država, dejansko pomeni tabloidizacijo medijskega prostora. Vloga države, ki zdaj resda končno snuje novo medijsko strategijo in končno skuša odpravljati pomanjkljivosti medijske zakonodaje, ni zanemarljiva - odgovor-

nost zakonodajalcev, odločevalcev za nastali položaj je vsaj tolikšna kot (prejšnjih in novih) lastnikov medijev ali realno še večja.

Kje je potemtaka perspektiva novinarskega poklica in kako naj novinarstvo (pre)živi dandanes ob spreminjanju ustroja družbe, načina življenja in navad spremljanja medijev, ko mladi ne berejo časopisov (ali so vsaj zelo redki in neredni bralci), ko spremljajo televizijske šove ne pa polemičnih oddaj, ko prvenstveno komunicirajo prek družabnih omrežij, ki medije prehitevajo in/ali nadomeščajo, ko se zdi, da so vsakršna prizadevanja za izpostavljanje pomena kritičnega novinarstva vse bolj odveč, če pa vsaj na videz zadostujejo površne in čim bolj senzacionalistične zgodbe? Ob upoštevanju kompleksnosti vseh procesov se zdi, da perspektive skorajda ni - a hkrati moramo in smo zavezani verjeti, da jo vendarle imamo, še posebej pa, da je "boj" zanjo res vreden. Odgovornost je seveda večstranska in je tudi na nas, novinarjih.

Mag. Petra Lesjak Tušek,
predsednica Društva novinarjev Slovenije
Foto osebni arhiv Mag. Petra Lesjak Tušek
karikatura Boris Jukić

DELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA V KONKRETNEM PRIMERU- (NE)PРАВNA DRŽAVA

V upravno-inšpekcijskem postopku proti našemu društvu, ki ga je vodil tržni inšpektorat zaradi organizacije izleta v Marko, sem sodeloval kot pooblaščenec zakonitega zastopnika društva, predsednika društva. V postopek sem uradno vstopil z dnem podpisane pooblastila s strani predsednika, to pa je bilo v času, ko je uradna oseba pričela vabiti predsednika društva na nekakšen "party". No, vsaj tako je bilo videti glede na dejstvo, da so bila ta tako imenovana vabila vse kaj drugega, kot vabilo stranki v nekem resnem upravnem postopku. Seveda sem bil zel ogorčen kot pravnik, kot magister inšpekcijskega postopka, kot predavatelj inšpekcijskega in upravnega postopka, kot avtor učnih pripomočkov upravnega postopka, kot soavtor priprave vseh možnih obrazcev, ki se uporabljajo v upravnem postopku in s tem seveda tudi v inšpekcijskem

postopku, kot izpraševalec in ne nazadnje kot upravni inšpektor zadnjih 12 let in uradnik z izvajanjem najtežjih upravnih postopkov v zdravstvu zadnja tri leta.

Če pustim ob strani dejstvo, da sploh ne bi smelo priti do uvedbe postopka, preprosto nisem mogel razumeti, da tako pomemben inšpekcijski postopek vodi tržna inšpektorica, ki nima prav nobenega znanja s področja procesa, torej s področja vodenja postopka, vabljenja različnih oseb v postopek in številnih drugih dejanj postopka. Inšpektorica je pisala in pisala vabila, iz katerih je bilo očitno, da je že na prvem naredila tiskovno napako, pa je ni odpravila v kasnejših vabilih, katera je samo kopirala s spremenjenim datumom in na katerih je malo spreminjala potrebne priloge, pač glede na to, na kaj sem jo predhodno opozoril. Vabilo zgleda tako avtoritativno, da te kot stranko v postopku sploh ne sme zanimati, zakaj te kdo vabi. No, to pomeni, da vabilo vsebuje le našteje nekatere zakone, ki urejajo nekatera tržna področja v državi. Toda konkretizacija zakona, člena točke ali odstavka točke ali člena ali kršitve katerega člena so tiste, ali je tista, zaradi katere je uveden postopek in zaradi česar je uradna oseba sestavila vabilo. Niti ni jasno, h kateremu dejanju

je oseba vabljena. Pač nekakšen razgovor. Ampak vabila na nekakšne razgovore spominjajo na neke druge minule čase. Zakon o splošnem upravnem postopku in drugi zakoni, ki urejajo inšpekcijski postopek, naštevajo konkretna dejanja, ki so na voljo uradni osebi pri vodenju postopka. Res niso taksativno naštet, a izmišljati si jih sproti pa ni domena uradne osebe.

Veliko napora smo vložili vse od leta 2000, da smo slovenskim organom dopovedali, da v zakonu že desetletja obstaja določba, ki organe zavezuje, da si podatke iz uradnih evidenc priskrbijo sami, ne glede na to, kdo to evidenco vodi, in da nimajo pravice strank pošiljati k drugim organom z namenom, da jim dostavijo kakšna potrdila o teh podatkih. Inšpektorici, ki si tega naziva sploh ne zasluži in bi po mojem globokem prepričanju morala takoj prenehati z delom na inšpektoratu, dokler se ne nauči predpisov in jih zna tudi uporabljati v praksi, tudi to ni jasno in tega ne pozna. Zato je v prvih vabilih zahtevala od vabljenе osebe podatke, ki bi si jih, in jih je kasneje na naše opozorilo tudi pridobila, morala sama pridobiti.

Vročanje katerih koli pisanj v inšpekcijskem postopku je v zakonu zelo elegantno rešeno in opredeljeno. Zagotovljeno je,

da je mogoče vsako pisanje vročiti naslovniku osebno. Inšpektorica je ubrala najslabšo, pomanjkljivo in nezakonito pot. V vsebini dokumenta je omenjala predsednika društva, naslavljala je na predsednika društva brez osebnega imena, za vročanje pa odredila kar društvu, kot da to društvo kot pravna oseba ne bi imelo svojega zakonitega zastopnika. Ko sem s prvim pisnim opozorilom, poslanim na tržni inšpektorat in na njihovo glavno inšpektorico, opozoril na številne nepravilnosti, se ni zgodilo popolnoma nič. Inšpektorica je nadaljevala s svojimi dejanji v stilu številnih kršitev postopka. Tokrat je sledilo moje pisanje kot pooblaščenca zakonitega zastopnika. Takoj je preverila, ali sem res jaz pooblaščenec v tem postopku. Pridobila si je pisno pooblastilo. Nato pa strah v kosti (saj me poznajo iz prejšnjih inšpekcijskih let). Ne glede na dejstvo, da zakon zelo natančno pove, da kadar ima stranka pooblaščenca, je organ dolžan voditi postopek z njim in da je treba vročanja opravljati samo njemu in ne zakonitemu zastopniku, je inšpektorica popolnoma ignorirala pooblaščenca. Ko sem jo na našem prvem in edinem srečanju na sedežu društva na to dejstvo opozoril, se je izgovorila, da pač ni poznala

mojega naslova bivanja, kar je seveda popolna laž. Sicer pa tudi ta podatek obstaja kot uradna evidenca in bi si ga lahko pridobila, a kaj, ko je bil že tako napisan na vsakem mojem dopisu.

Verjamem, da so njeno neznanje opazili tudi v službi, ko smo jih na to pisno opozorili, in ji v nadaljevanju dodali v pomoč še eno inšpektorico. Ne bom trdil, da je bilo njeno (ne) znanje enako prvi inšpektorici, a ni bilo skoraj nič boljše. To se je pokazalo kaj kmalu. Sestavili sta nekakšno pisanje, s katerim sta napovedali inšpekcijski pregled. V njem pa nista opredelili nobenega dejanja, ki ga nameravata opraviti. Zadeva je bila videti kot nekakšen pogovor, o katerem je druga inšpektorica pisala zapisnik. Na vprašanje, katera vodi postopek, je bilo povedano, da je to prva inšpektorica, da pa druga piše zapisnik. Ampak, kot pri butalcih. Postopek je vodila zapisnikarica, saj je bila prva skoraj povsem tiho. No, zapisnikarica pa je poskušala nastopiti z avtoriteto in s tem določati, kaj naj kdo govori in kaj bo ona zapisala v zapisnik. Na burno reakcijo mene in predsednika je vendarle počasi popustila in pisala zapisnik po najinem nareku. Samo dvournno dejanje ni imelo znakov ne ustne obravnave, ne zaslišanja kogarkoli, ne pregledovanja kakšnih dokumentov - skratka:

pogovor kot procesno dejanje, ki pa v teoriji ne obstaja. Tudi zaključek je bil zanimiv, in kaže na popolno nepoznavanje predpisov, saj obe skupaj nista niti vedeli in znali obrazložiti, kje naj kdo in kaj podpiše. Začeli sta, kot po navadi, kar vsi in vsepovsod, bo pač najbolj sigurno. No, na moje opozorilo smo vendarle pričeli podpisovati v skladu z zakonom.

Povsem neprimerno obnašanje je pokazalo resorno ministrstvo. Že na prvo opozorilo s strani predsednika društva o številnih napak in neprimernem postopku je pisno odgovorilo na dveh straneh. Odgovor so podpisali kar trije veliki funkcionarji ministrstva, v njem pa natrosili same nestrokovnosti, nezakonitosti in s tem pokazali svoje neznanje. Iz napisane vsebine je bilo mogoče kaj kmalu ugotoviti njihov klasičen način dela. Povprašali so inšpektorico, kaj je s to zadevo. Ta jim je natrosila svoja mnenja, oni pa so to povzeli v pisni odgovor. Niso pozabili omeniti kot zelo pomembno dejstvo, da bi inšpektorica lahko kaznovala predsednika društva, ker se ni odzval na vabilo, pa bi to lahko storila. So pa laično zapisali, da inšpektorica še ne vodi inšpekcijskega postopka. To pa presega vse meje strokovnega neznanja. Če bi poznali zakon, ki pravi, da je postopek začel takoj, ko

uradna oseba v ta namen stori karkoli, take neumnosti ne bi pisali. Ampak njihova popolna aroganca do primera se je pokazala tudi v času pojava poslanskega vprašanja o tem primeru. Preprosto so spet povprašali inšpektorico, kaj se dogaja v tem primeru. Njen odgovor pa kopirali kot svoj "strokovni odgovor", ne da bi opravili strokovni nadzor kot nadzorni organ in ga poslali v državni zbor s številnimi neresnicami.

Posebej zanimiva so dogajanja na temo, kdo ima pravico pregledati celotno dokumentacijo v zadevi, ki se hrani na inšpektoratu. Zakon je preprost. Vsak udeleženec postopka lahko kadar koli pregleda, prepíše, fotokopira vso dokumentacijo katerega koli postopka v državi. Pri tem lahko uradna oseba izloči le zapisnik o posvetovanju ali osnutek odločitve (nobenega v tem primeru ni bilo). V inšpekcijskem postopku pa so dolžni zaščititi prijavitelja. Tega v tem primeru tudi ni bilo. Vsa nadaljnja dogajanja v tej zvezi so bila dolgotrajna in mučna, preden smo na koncu vendarle dobili vse. Vmes pa so pokazali spet številna neznanja. Enkrat sem kot pooblaščenec dobil dokumentacijo, iz katere so črtali vse osebne podatke na podlagi varstva osebnih podatkov (za kar je celo glavna inšpektorica izdala odločbo), ne da bi vedeli, da

je to potrebno v primeru tretje osebe, ne pa v primeru udeležencev postopka. Spet drugič niso pripravili vse dokumentacije rekoč, da pač nekateri dokumenti nimajo dodane vrednosti. O tem niso izdali nobenega akta. Prava smešnica uporabe ekonomskih izrazov v pravu. Tretjič so dali vse, ne pa uradnega zaznamka o anonimni prijavi, ker da morajo čuvati prijavitelja, čeprav je anonimen. Veliko dela za prazen nič, dokler si niso na koncu kar premislili in dali vse. Na moje začudenje pa, da pač so se tako odločili.

Na koncu se sprašujem, v kakšni (ne) pravni državi živim. Tam, kjer predpisi skoraj da sploh ne veljajo. Šokiran sem, da imamo v državni upravi uslužbenke, ki ne da malo grešijo v postopkih, nekaterih določb, bistvenih za postopek, sploh ne poznajo. Upam, da te ugotovitve ne veljajo za celotno državno upravo, bojim pa se, da je v njej vse več uradnikov s tako slabim ali popolnim neznanjem, in da še vedno velja ocena, da so sicer organi na prvi stopnji v povprečju še kar strokovni, da pa so na ministrstvih še slabši.

Mag. Marijan Štriker

Foto Osební arhiv

O NEZAKONITEM NADZORU TIRS v KKL

Tržni inšpektorat Republike Slovenije (TIRS) je na podlagi anonimne prijave po telefonu, ki naj bi ji anonimna prijaviteljica priložila pisni izpisek iz spletne strani našega društva (!), v KKL opravljal “nadzor nad oglaševanjem in prodajo izleta v Maroko”, ki ga je avanturistična sekcija našega društva v dneh od 29. 5. do 5. 6. 2014 organizirala za člane društva.

TIRS je junija 2014 povabil predsednika društva na zagovor. Ker KKL ni nikoli v vseh svojih 22 letih obstoja niti oglaševal niti prodajal nobenega izleta, ampak je vsako leto organiziral vsaj en društveni izlet za svoje člane v skladu z Zakonom o društvih, smo bili v KKL nemalo presenečeni, ko je TIRS povabil predsednika kluba na zagovor glede organizacije tega izleta.

TIRS v vabilu ni navedel nobenega pravnega temelja, na podlagi katerega je začel nadzor po uradni dolžnosti, kar bi po zakonu moral navesti, zato se vabilu ni bilo mogoče odzvati. Iz vabila se namreč ni dalo razbrati, katero domnevno sporno dejanje naj bi bilo predmet nadzora in na kakšni konkretni pravni podlagi. Tega po-

jasnila inšpekcijskega organa kljub večkratnim zahtevam, naj organ konkretizira in jasno opredeli predmet postopka, KKL vse do zaključka postopka ni prejel. Če ni jasno, katera domnevno sporna dejanja so predmet nadzora in kateri predpisi bi lahko bili z njim kršeni, se nobena stranka v postopku, niti KKL, ne more (učinkovito) izjavljati, torej navajati ustreznih dejstev in dokaze, s katerimi lahko izpodbija oziroma ovrže sume domnevno spornega ravnanja.

TIRS nam ves čas teka postopka ni dovolil vpogleda v spis, čeprav smo to zahtevali že ob uvedbi postopka, nato pa še večkrat. Že samo to dejstvo, da je TIRS ravnal v nasprotju z jasnimi določbami Zakona o upravnem postopku, ki stranki vedno omogoča vpogled v spis, je zelo zaskrbljujoče. Šele julija 2015 nam je TIRS omogočil delni vpogled v spis, ki je razkril številne kršitve zakonov pri vodenju postopka.

TIRS je inšpekcijski postopek vodil zoper društvo zaradi “oglaševanja in prodaje izleta v Maroko”, vendar z nobenim dejanjem ni raziskoval vprašanja oglaševanja izleta, niti njegove prodaje, ampak je na različnih naslovih iskal osebne podatke člana društva in jih je od zaprosenih subjektov oziroma institucij tudi prejel. Takšno poizvedovanje o osebnih podat-

kih članov društva, in ne o društvu, ki je v postopku nadzora, je v nasprotju z zakonom, je torej nezakonito. Noben zakon TIRS-u namreč ne omogoča, da bi lahko v konkretnem postopku poizvedoval po podatkih tretjih oseb, ki niso v inšpekcijskem postopku.

TIRS se je v hierarhiji državnih organov v tem postopku postavil nad represivne organe, nad policijo in javno tožilstvo, in je od Abanke, kjer je imelo društvo transakcijski račun, zahteval podatke o prometu na računu, česar v nobenem primeru ne bi smel storiti. Če morata namreč za pridobitev takšnih podatkov policija ali javno tožilstvo pridobiti dovoljenje preiskovalnega sodnika, pri čemer represivni organi raziskujejo kazniva dejanja, ne more imeti TIRS kot prekrškovni organ večje pristojnosti, da bi lahko brez izrecne materialne pravne podlage pridobival bančne podatke, ki predstavljajo bančno tajnost po Zakonu o bančništvu. TIRS je torej nezakonito zahteval, da naj Abanka izda bančno tajnost, kar je, žal, banka tudi storila, ko je TIRS-u posredovala podatke o prometu na društvenem transakcijskem računu. Posledično je bilo društvo prisiljeno odpreti transakcijski račun v tujini, v Avstriji, kjer slovenski državni organi nimajo neposrednega dostopa do raču-

nov in jim je tako njihovo nezakonito delovanje onemogočeno.

KKL je izdajo bančne tajnosti Abanke prijavil Banki Slovenije kot nadzornemu organu, ki je najprej zatrdila, da je TIRS nadzorni organ bank (!), nato pa je spremenila svoje stališče in pojasnila, da TIRS lahko zaproša za bančne podatke na podlagi 19. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (ZIN). Ker je tudi to stališče Banke Slovenije zmotno, sem o nedopustnosti zahtevanja bančnih podatkov na podlagi 19. člena ZIN napisal več strokovnih člankov v Bančnem vestniku in Pravni praksi.

Nadalje je TIRS od Simobila zaprosil za osebne podatke člana društva, imetnika telefonske številke. Operater ni preveril, zoper koga TIRS vodi postopek, zoper pravno ali fizično osebo, in je brez pomisleka podatke nemudoma posredoval, češ da državni organ že ve, kaj lahko zahteva.

KKL je neupravičeno posredovanje osebnih podatkov Simobila prijavil Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve (AKOS), ki pa je mnenja, da je bil operater kot priča dolžan posredovati zaprosene podatke, pri čemer je, med drugim, prezrla, da je po Zakonu o upravnem postopku priča lahko le fizična, ne pa tudi pravna oseba. Zakon namreč določa, da je priča

lahko vsak, kdor je zmožen opaziti dejstvo, o katerem naj priča, in more to svoje opažanje izkazati. Opazuje in izkazuje torej lahko le fizična, nikakor pa tega ne more storiti pravna oseba.

TIRS je v tem postopku za člana društva iskal osebne podatke tudi v Centralnem registru prebivalstva Slovenije, in to za isto osebo večkrat. Tako iskanje podatkov ne temelji na zakonu in je torej tudi to dejanje TIRS nezakonito.

KKL je ves čas postopka poudarjal, da TIRS po Zakonu o društvih in po materialnih pravnih predpisih, ki obravnavajo posamezne dejavnosti, ni pristojen voditi inšpekcijskega postopka zoper društvo v nobeni dejavnosti, razen na področju gostinstva, saj mu Zakon o gostinstvu to izrecno omogoča, drugi predpisi pa mu to preprečujejo. Toda TIRS očitno veljavne pravne ureditve ne spoštuje in postopa v nasprotju z jasnimi, nedvoumnimi zakonskimi določbami.

Tako je TIRS 14 mesecev nezakonito vodil postopek zoper KKL in ga je 15. 7. 2015 s sklepom ustavil. V skladu s pričakovanjem namreč ni ugotovil nobenih kršitev zakonov in drugih predpisov v zvezi z društvenim izletom v Maroko. V tem postopku je sodelovalo 6 (ŠEST) tržnih inšpektorjev in sicer: g. Alojzij Bartet, ga. Duška Feri, ga. Katja Bitenc, ga. Blanka Jakšič, ga. Mi-

rana Omerzu in glavna tržna inšpektorica ga. Andrejka Grlič, ki nosi tako subjektivno kot tudi objektivno odgovornost za to nezakonito delovanje TIRS.

Šele tri mesece po ustavitvi postopka so se na TIRS odločili, da bodo delovali zakonito in so KKL omogočili vpogled v spis. Pooblaščenec je namreč moral večkrat pisno zahtevati vpogled v dokumente spisa, ki jih TIRS ni želel pokazati. Najdlje so skrivali anonimno prijavo, ki so jo šele 15. 10. 2015 posredovali KKL.

Ker gre pri vprašanju pristojnosti TIRS za sistemsko vprašanje, bo treba temu vprašanju posvetiti v prihodnje več pozornosti. Če bo to vprašanje rešeno v duhu ustavnopravnega načela svobode združevanja civilne družbe, bo to koristilo vsem društvom v Sloveniji.

Janko Arah

Foto Marijan Štriker

SEKCIJA AVANTURISTOV

**ŠE VEDNO JE AVANTURA TISTA, KI NAS
ŽENE NAPREJ**

Avantura je čudna beseda, pri "koroških avanturistih" pa je zagotovo nekaj drugega. Je iskanje, želja po doživetju novih, nepozabnih dogodkov, hrepenenje po skupnih prijetnih izkušnjah, ki nadgrajujejo naše vsakdanje življenje, vpeto med delo in dom. Danes ljudje tako zelo potrebujemo prijazno sobivanje, lepe dogodke in tople spomine. In hrepenenje - po novih srečanjih! Naša sekcija je torej način druženja vseh tistih članov KKL, ki imajo voljo in čas za doživetja. Doživetja česarkoli: za turistično ali kulinarčno, kulturno. Je način, pri katerem velja vsa pozornost malenkostim, navideznim nepomembnostim ali davno minulim tradicijam.

Življenje je lepo, le vedeti moramo, da si ga lahko poplemenitimo s takšnimi malenkostmi, kot je čas, ki si ga vzamemo zase, in pustimo, da znotraj njega okusimo novo doživetje, ki ga nekdo pripravi, organizira in ponudi.

Za leto 2015 lahko izpostavim Festival solzic in martinovanje

Festival solzic je koroška kulturna in turistična prireditev, ki v ospredje postavlja dediščino kulture, narave in človeka, veže v Koroško pokrajino vseh 12 občin ter s sporočanjem prijateljstva, sodelovanja in klicem miru sega širše v Slovenijo ter čez državno mejo na avstrijsko Koroško in naprej. Gre za poklon solzicam s Prežihovim Vorancem in hommage solzicam kot simbolu naravne pestrosti prostora pod Uršljo Goro. Tretji vikend v maju je tako rezerviran za festival, ki s prireditvami na Ravnah, v Kotljah in pri Prežihovi bajti kaže utrip življenja koroške pokrajine in vabi na doživetje in užitek druženja ob glasbi, pesni, plesu, folklori, kulinariki, literaturi, koroški tržnici ...

V letu 2015 se je za kuhanje izvirne koroške enolončnice v okviru Kotl'jade v Kotljah oddala naša Kuharska sekcija in pod vodstvom vodje Sekcije za kulinariko in svetovalke za recepturo, Doroteje Omahen ter predsednika kluba KKL, mag. Janka Araha, izpeljala bri-

ljanten nastop. Sekcija za kulinariko je tako izvedla enkratni kuharski dogodek, poskrbela za izvrstno enolončnico, hkrati pa promovirala naš klub in našo navezanost na pokrajino, iz katere prihajamo. Korošci iz KKL smo tako kuhali in uživali v druženju Festivala solzic in ne zgolj ene izmed njenih prireditev - Kotl'jade - so se udeležili mnogi naši člani, ki so prireditev izkoristili še za obisk svojih domačih in prijateljev.

Martinovanje 14. novembra je potekalo pod naslovom "Od vode do vina" in nas je tokrat vodilo na Štajersko, na turistično kmetijo Lovrec in pred tem še v Rogaško Slatino, kjer smo se za začetek posvetili vodi. Več o tem pišemo v pregledu celoletnega dogajanja Od plesa do plesa.

KAJ PRINAŠA LETO 2016

Zdaj na začetku leta vem, da imamo letos najmanj tri dogodke. Prvi je Festival solzic, ki bo na programu tretji teden maja in kjer na Kotl'jadi znova pričakujemo našo Kuharsko sekcijo z Dorotejo, Jankom in vsemi drugimi člani sekcije. Pričakujemo in veselimo se

seveda tudi drugih članov KKL in naših prijateljev, ki bodo na Koroško, v Kotlje, prišli v soboto, 21. maja. Kotl'jada bo letos dobila oplemeniteno vsebino. V Kotljah se bodo tega dne predstavila tudi različna društva, ki bodo na prizorišče prinesla ples, pesem, glasbo, kulinariko in literaturo (vsako društvo bo predstavilo črtico Solzice v svojem jeziku ali enega izmed svojih pesnikov ali pisateljev; do zdaj so svoj zanimanje pokazale skupine iz Srbije, Hrvaške in Avstrije).

Verjetno junija bomo odšli na Dansko, kjer nas med drugim pričakuje član KKL, sicer pa slovenski veleposlanik na Danskem, Tone Kajzer. Jesen bo postregla z martinovanjem, če pa bo volja in želja, bomo ljubljanski Korošci prisotni tudi na parkl'jadi v začetku decembra, ki jo na Ravnah prireja Turistično društvo Solzice.

Vodja sekcije avanturistov:
Renata Picej

GOLFSKA SEKCIJA

Golfska sekcija je bila ustanovljena dne 17. maja 2012 in je izvedla svojo prvo aktivnost v sredo, dne 13. junija 2012 na golfskem igrišču Arboretum. V preteklih letih smo vsako leto organizirali po eno golfsko srečanje na golfskem igrišču Diners in tako je bilo tudi 2. julija lani. S svojo dejavnostjo smo le navdušili nekaj društvenih članov, da so z veseljem zaželi vihteti golfske palice.

Vodja golfske sekcije:

Janko Arah

Foto Osební arhiv

KULINARIČNA SEKCIJA KOROŠKA KUHARIJA

Druženje ob kuhanju koroške hrane člane Kluba Korošcev Ljubljana očitno veseli, saj so naša srečanja dobro obiskana na različnih lokacijah in ob različnih priložnostih. Morda včasih manjka malo večja udeležba moškega dela kluba.

Ideja o kulinarični sekciji v našem klubu in druženju ob kuhanju koroških jedi se je porodila naši članici Darji Kotnik, ki je sekcijo tudi odlično vodila, mi pa nadaljujemo in poskušamo nadgraditi že doseženo. Name-nili smo se namreč pripravljati jedi izključno po starih koroških receptih. Kaj je boljšega za naš klub kot druženje članov in medsebojno spoznavanje? To je naš prvi in osnovni cilj.

Od aprila 2015 smo izvedli 6 kuharskih srečanj. Poleg tega smo se udeležili prijetnega izleta v Pivovarno Laško skupaj s koroškimi "kulinariki". Za Koroški večer v Hotelu Lev v marcu 2016 pa že potekajo priprave za kulinarično soorganiziranje.

Drugi cilj je popularizirati staro koroško kulinariko oz. z njo seznaniti ljudi slovenske prestonice Ljubljane, kjer je skorajda neznana. Ta cilj bo težko dosegljiv, a poti je mnogo. V letu 2015 smo imeli dve medijski objavi.

Tretji cilj je medgeneracijsko sodelovanje. V letu 2015 smo kulinarično soorganizirali klubsko koroško decembrsko srečanje v restavraciji Druga violina, kjer smo se družili tudi z osebami s posebnimi potrebami iz Centra za usposabljanje Dolfke Boštjančič.

V letu 2016 pripravljamo v februarju z mladimi v Srednji šoli za gostinstvo in turizem v Ljubljani prav posebno skupno kulinarično prireditev, kjer bodo gostje naši člani.

OD APRILA 2015 KOROŠKA KUHARIJA

Od aprila 2015 imenujemo ta srečanja bolj po domače: "Koroška kuharija". Sedaj smo organizatorke teh srečanj Doroteja Omahen, Mira Vidmar in Evita Leskovšek, tudi Erika Komše Lesjak pomaga. Spodbujata in pomagata še naš predsednik Janko Arah in Bernarda Lasan. Težko sem prevzela vodstvo, a me pozitivno vznemirja misel na obujanje starih

koroških receptov, kakor me tudi veseli, da s tem omogočamo aktivno druženje članov kluba. Člani KKL imamo izreden privilegij, da imamo sredi Ljubljane možnost okušati našo odlično ter zanimivo in drugim Slovincem skoraj neznano koroško kulinariko.

Prvo Koroško kuharijo smo imeli aprila v Kuharskem ateljeju v Miele centru v črnučah v res prostorni, bogato opremljeni kuhinji.

Meni: skuta po koroško, žaubejeva župa, kvočni krapci s prosom, zrolani kvočni krapci s skuto, nabulana ovčja in svinjska prata, rpičev zos, murke po koroško, pečena japka (jabolka) in regrat po koroško, ki ga je nabrala naša Evita. Jedi smo zaokrožili z res odličnim koroškim moštom. Stroške smo si razdelili in bili z višino prispevka zelo zadovoljni.

Razpoloženje je bilo navdušujoče, kar se je samo še stopnjevalo ob jedi za lepo okrašeno mizo - umetniško delo naše Bernarde. S potekom in z uspehom prvega druženja Koroška kuharija smo bili vsi, še posebej pa organizatorji, več kot zadovoljni in nam ni bilo žal za ves vložen trud.

Druga Koroška kuharija je bila posebna. Maja 2015 smo v okviru Festivala solzic oz. na "KOTLJADI" na prostem v Kotljah kuhali telečjo koroško župo in tako zastopali Klub Korošcev Ljubljana. V lepem vremenu je bilo prijetno in zabavno družiti se med seboj in s konkurenčnimi kuharji kakor tudi z obiskovalci.

Tretja Koroška kuharija je bila sredi junija spet v kuharskem ateljeju Miele centra. Za koroški pozdrav oz. dobrodošlico smo tokrat prvič pripravili rezine koroškega kruha v obliki srčkov, kar je postalo tradicija na naslednjih srečanjih, le namaz smo spreminjali. Na meniju smo imeli: srčke koroškega kruha z zaseko, pravo črničevo žganje, pehtrahove štrukeljce, ubrnenik (vrsta kaloričnih žličnikov). Mira Vidmar je bila prva, ki se je udeležila nove rubrike "Moja koroška jed po bicino" in pripravila pomladno juho z lisičkami. Sledila je zeljnata župa, kisla telečja pečenka, zos (omaka) s koroškim moštom, poletna solata z rpico in kuhanim jajcem, sladkano pohano bezgovo cvetje, previtič (kuhan jabolčni zavitek s češnjami) in mošt (koroško jabolčno vino) in za digestiv domača

vinska rutica v jabolčnem žganju. Zaradi ne- navadne vročine smo res težko našli bezgovo cvetje in lisičk tudi skoraj ni bilo. Večina jedi izvira iz Podjune, Roža in Mežiške doline. Obiskala nas je novinarka Slovenskih novic.

Četrta Koroška kuharija je bila oktobra spet v kuharskem ateljeju Miele centra. Tokrat je bilo slišati več koroškega narečja kot sicer in bilo je kar 20 (!) udeležencev. Prvič smo si nadeli predpasnike v novi stilski podobi Koroške kuharije, katere nam je ljubeznivo oblikoval oblikovalec Radovan Arnold.

Meni: šilce domačega jabolčnega žganja, tradicionalni srčki koroškega kruha z namazom iz bučnic, v okviru "Rihte po bicino" je Erika Komše Lesjak pripravila ajdove štruklje z orehi in jabolčnim kompotom. Po starih libeliških receptih pa: rpičeva župa s povojčkom, mažerli (jed predvsem iz mletega srca in pljuč, pečena v pekaču), korejev zos, cufanci (ročno oblikovane testenine), tifa z bučnim oljem (endivija), bobi, prelitni z žganjem in medom (ocvrti drobni krofi iz kvašenega testa). Digestiv - vinska rutica v jabolčnem žganju. Imeli smo na programu tudi pokušanje totrovega olja. Jedli smo kot

kralji na čudovito (z jesenskim pridihom) okrašenih mizah.

Peta Koroška kuharija je bila novembra na običajnem kraju. Na meniju: srčki iz koroškega kruha, namazani z grumpi in ploščicami česna, šilce robidovega žganja, čisava župa (koroška kisla juha). Tokrat je veljala večina pozornosti pripravi pečenih koroških prazničnih sladice: pogače, kaučnjaka (sadni kruh) in pečene prosene kaše za tiste, ki so občutljivi na gluten. Sladko hrano smo pospremili s čajem in kuhanim vinom. Pridružil se nam je poznani kuhar in gostinec Peter Lenče iz črne in pokazal, kako pripravljati bučni namaz.

Šesta Koroška kuharija v letu 2015 je bila na začetku decembra v nabito poni restavraciji Druga violina. Kar 55 članov se je udeležilo tega prednovoletnega srečanja našega kluba. Atmosfera je bila naravnost fantastična in poleg koroške večerje je bil tudi program. Osebe Druge violine je s prelepo dekoracijo miz in prostora ustvarilo toplo novoletno vzdušje.

Meni: tradicionalni srčki iz koroškega kruha s slastnim namazom iz gob, šilce odličnega domačega jabolčnega žganja, darilo člana Feliksa Omahna. Meni je bil v nadaljevanju sestavljen iz jedi iz Mežiške doline: edavi žganki s strdjo, beva rpičeva župa, mavžlji v kombinaciji s kruhovim hrenom, zimska solata iz redkve s fižolom. Za sladico še češpelnovi krapci, zabeljeni z ocvirki. Vse jedi so kuharji z ljubeznijo okrasili z venčnimi listi živobarvnih vrtnic, rumene detelje, cvetov mini mačeh, zelenih vitic, itd. Originalni koroški mošt (jabolčno vino), visoko nagrajen za kvaliteto, je ob predstavitvi podaril sponzor Tadej Mirkac iz Pameč, kakor tudi tri vrste odličnih sadnih sokov. Prav za konec pa smo še degustirali na Koroškem zelo cenjeno totrovo olje (olje iz navadnega rička), katerega nam je podaril znan gostinec Peter Lenče iz gostilne Pri fjkurbiju iz črne na Koroškem.

Za potrebe medijev smo imeli poskusno kuhanje in fotografiranje nekaj dni prej.

Za pokušino še dva recepta

RPIČEVA ŽUPA S POVOJČKOM *

Ali kdo ne zna skuhati krompirjeve juhe? Zna, zna, askuha jo vsak posvoje! Naveden je recept za originalno, preprosto koroško krompirjevo juho brez vseh modernih pridatkov, kakršno so že od nekdaj kuhale gospodinje v Libeličah. Poglejte si recept v libeliškem narečju.

Nucamo: rpico, sov, povojčik, grompe, rži/n kruh, moko pa most.

Rpico naupmo, nari/žemo za režle, poal jo pa di/mo, kuhat v soleno voado. Cu/di/mo še povojčik. Ko je rpica kuhana, di/mo cu/ še grompe, ko smo /h pre movo zagreli. Vohko pa nardimo še prenih pa župo zaprenamo. Pre da di/mo župo na mizo, vohko n/t/r narižemo še šnite rži/nega kruha. (" / " berite podobno kot "j").

BOB

Ocvrti drobni krofi (velikosti večjega oreha) iz kvašenega testa, preliti z mešanico vode, žganja in medu. To hrano so jedli na "stelarijah" v Libeličah čisto na koncu vseh jedi.

Testo: 1 kg pšenične moke, 6 dkg kvasa, čisto malo mlačne vode, 1 jajce, 2,5 dkg soli, mlačna vodapopotrebi, maščobazacvrtje (oljealimast)

Preliv: 0,25 l žganja, 0,25 litra vode, med po okusu

Priprava: Iz zelo malo ogrete moke, soli, jajca in mlačne vode ter kvasne tekočine pripravimo testo in pustimo, da vzhaja. Maščobo segrejemo, žlico pomočimo v vročo maščobo in z njo zajemamo po malo testa in sproti cvremo ter bobe odcejamo na kuhinjskih papirnih brisačah. Vodo, žganje in med zavremo ter prelijemo bobe, ki smo jih položili v skledo.

Povojček (navadna, bršljanasta grenkuljica) je zelišče, ki so ga gospodinje na Koroškem uporabljale vsaj že pred 70 leti, a se je v poplavi moderne uporaba izgubila in se sedaj vrača z velikimi koraki. Povojček krepi apetit, pospešuje prebavo in prehajanje hranljivih snovi v krvni obtok. Vsebuje obilico čreslovin, eteričnih olj, grenčic, smole, kremenčeve kisline in veliko vitamina C in se uporablja tudi v zdravstvene namene.

Vodja Kulinarčne sekcije Koroška kuharija:
Doroteja Omahen

JADRALSKA SEKCIJA

Jadralska sekcija je začela z delovanjem 19. maja 2012, ko smo se jadralci in jadranja željni društveni člani prvič dobili na jadrnici Metka v Marini Izola, nato pa v istem letu še dvakrat. V letu 2013 je jadralska sekcija organizirala štiri jadranja, v letu 2014 smo jadrjali dvakrat, lani pa šestkrat, in sicer 9. maja, 13. junija, 6. in 13. julija, 14. septembra in 12. oktobra.

V mesecih maj, junij in julij smo "trenirali" po Tržaškem zalivu, vadili obvladovanje vozlov in jader, pri čemer smo vedno imeli izredno srečo, saj nam je bilo vreme več kot naklonjeno: primeren, ne preslab in ne premočan veter, v katerem je jadrnica poplesavala po modrih morskih valovih po naših željah.

Septembra smo se udeležili diplomatske regate, oktobra pa smo vozili med tekmovalci Barkovljanke in si največjo regato v naši bližini ogledali z morske strani.

Na vseh naših jadranjih je veselo, lahko bi rekli nepozabno. Prav vsi udeleženci smo tega mnjenja. Sicer pa ste v vrste jadralske sekcije vabljeni vsi, ki že imate jadralske izkušnje, pa tudi tisti, ki si jih šele želite pridobiti. Tudi letos bo kar nekaj jadralskih izzivov in užitkov. Vabljeni!

Vodja jadralske sekcije:

Janko Arah

Foto Arhiv KKL

KLUB KOROŠKIH SLOVENCEV LJUBLJANA

Dobro sodelovanje med obema koroškima kluboma v Ljubljani se odraža tudi v ustaljeni praksi, da letno poročilo Kluba koroških Slovencev v Ljubljani (KKS-L) objavlja tudi "Bilten Kluba Korošcev Ljubljana". Tako je lanski "Bilten" števil. 17 kratko predstavitev zgodovine KKS-L ter poudarke delovanja v njegovem 88. letu objavil na straneh 32-33 in mi jih zato ni potrebno ponavljati.

V primerjavi s KKL ima naš klub s skoraj 300 člani (večino predstavljajo upokojenci...) malo "notranje-klubskega" življenja. Na prvem mestu ostaja informiranje slovenske javnosti o položaju koroških in tudi ostalih zamejcev ter o zamejskih in čezmejnih (predvsem kulturnih) prireditvah, na katere največkrat vabimo kar z elektronsko pošto. V letu 2014 smo tako na 1.100 e-naslovov članov in prijateljev kluba ter medijev razposlali 63 klubskih okrožnic, skupno z vsaj tisoč vabili ter opozorili na nove publikacije ali naslove zanimivih spletnih povezav. Tedenko razpošiljanje e-okrožnic, ki jih prevzema jo še nekateri drugi "multiplikatorj", so v za-

dnjih mesecih zelo otežili različni varnostni filtri ter druge omejitve spletnih operaterjev.

Drugo tradicionalno klubsko dejavnost - skupinske obiske zamejskih prireditev - pa ogrožajo novi, zapleteni slovenski finančni predpisi. Lani smo mdr. skupaj odšli na odkritje spominske plošče naši nekdanji podpredsednici dr. Angeli Piskernik (v Železni Kapli 29. maja). Letos smo že organizirali dve vožnji z minibusom v Celovec: 23. januarja na 60-letnico ZSO - Zveze slovenskih organizacij, 25. januarja pa na podelitev Tischlerjeve nagrade dr. Francetu Vrbincu. Kako bo s tradicionalnim skupnim obiskom koncerta "Koroška poje" in drugimi letošnjimi izleti, še ne vemo. Kar tu velja zapisati, da podpiramo boj KKL z uradniškimi mlini na veter tako glede prirejanja klubskih izletov kot glede neumestnega poseganja v klubske statute.

Veseli nas, da se je tudi KKL vključil v civilno-družbeno "Zavezništvo" za ureditev slovenskega nasledstva so-podpisništva ADP - Državne pogodbe o obnovi neodvisne in demokratske Avstrije (z manjšinskim 7. členom). Ob 60-letnici ADP je naš klub skupaj z mariborskim KKS in ljubljanskim INV - Inštitutom za narodnostna vprašanja organiziral medna-

rodni simpozij. Gradivo bomo skupaj izdali v zborniku. Slovensko-avstrijske odnose utrjujemo z aktivnim sodelovanjem v projektu Mirovne regije Alpe-Jadran ter s soorganiziranjem vsakoletne spominsko-spravne slovesnosti na skupnem grobišču brambovcov in borcev za slovensko severno mejo v Velikovcu.

S KKL in še enim ljubljanskim partnerjem - Društvom slovensko-avstrijskega prijateljstva (DSAP) že več let sodelujemo v mreži devetih združenj iz Slovenije in Avstrije: njihovo 7. srečanje pod častnim pokroviteljstvom predsednika RS Boruta Pahorja je naš klub 26.septembra 2015 organiziral na ljubljanski osnovni šoli Prežihov Voranc. Ob evropskem dnevu jezikov je učiteljica na tej šoli Metka Zorec predstavila pomembnost kontinuiranega učenja drugega tujega jezika na osnovni šoli. Uspešnost zgodnjega učenja tujih jezikov so s svojim prisrčnim nastopom ponazorili učenci iz šol Šmartno pod Šmarno goro, Naklo in šole gostiteljice. Roman M. Gruden iz šolskega ministrstva je predstavil slovensko-avstrijsko sodelovanje na izobraževalnem področju. Sledila so poročila partnerskih združenj: Ludwig Gruber za Društvo Avstrijsko-slovensko prijateljstvo - Gradec, Karmen Teržan Kopecky za

Društvo Slovensko-avstrijsko prijateljstvo - Maribor, Danijel Grafenauer za KKS- Maribor, Lovro Sodja za DSAP - Ljubljana, Janko Arah za KKL in Janez Stergar za KKS-L. V razpravi o poročilih in novih idejah za bodoče sodelovanje se je oglasil tudi predsednik ZSO Marjan Sturm ter Vincenc Rajšp, ki je predstavil novo Platformo za prisotnost Slovencev na Dunaju (zdaj novi Slovenski inštitut). Srečanja smo zaključili z ogledom bližnjega Pivovarskega muzeja z degustacijo piv in s skupnim kosilom v novi Unionski pivnici.

V posebni številki "Koroškega vestnika" (1/2015) smo že pred 7. srečanjem natisnili vsa prejeta društvena poročila, tudi Susanne Weitzlaner za Kulturno društvo člen 7 za avstrijsko Štajersko. Žal so izostala poročila Avstrijsko-slovenske družbe - Dunaj, Avstrijsko-slovenske družbe - Celovec ter na novo k sodelovanju povabljenega Club Tre Popoli - Celovec. V Vestniku smo se posebej spomnili mnogo prezgodaj preminule predsednice graškega društva mag. Ivanke Gruber (22.januarja 1940 Slovenj Gradec - 3.julij 2015 Gradec). Objavili smo pismo društev A-SLO in SLO-A prijateljstva za ohranitev Slovenskega znanstvenega inštituta na Dunaju; pismo je ostalo brez odgovora in učin-

ka. Prav tako smo objavili skupno izjavo "1914-2014: Od vojn do regije miru Alpe-Jadran"; izjava je še vedno odprta za nadaljnje podpise. V času ljubljanskega srečanja je bila odprta že tretja razstava štajerskih likovnih umetnikov, ki jo je naš klub pomagal postaviti v Ljubljani.

V letu 2015 smo sodelovali pri izdajah in javnih predstavitvah zbornika o dr. Valentinu Inzku (1923-2002) in zgodovinske knjige dr. Ožbolta Ilauniga (1876-1945), dočakali TV-dokumentarec o Vinku Möderndorferju (1894-1958) ter zbornik, dvd in proslavo ob 90-letnici INV, v povsem prenovljeni hiši katerega bomo po večkot enem letu spet dobili svoj klubski sedež. Tedaj bo več upanja, da izdamo že nekaj časa pripravljene knjige o naših nekdanjih uglednih (pod)predsednikih: dr. Juliju Felaherju, Lojzetu Udetu in dr. Angeli Piskernik. Še posebej, če bo KKS deležen kaj več pomoči iz javnih sredstev: v letu 2015 je teh bilo vsega 686 evrov.

Janez Stergar, predsednik KKS-LJ
Foto Marijan Štriker in Arhiv KKS LJ

LE TRIJE KOROŠCI MED IZBRANCI

Korošci med člani Slovenske akademije znanosti in umetnosti niso prav pogosti "gostje". Trenutno so med njimi samo trije: dr. Zinka Zorko v II. razredu, razredu za filološke in literarne vede, dr. Igor Gaberc v III. razredu za matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede in Lojze Lebič v V. razredu, se pravi razredu za umetnost. Nekaj Korošcev z druge strani Karavank pa najdemo med dopisnimi člani. V I. razredu za zgodovinske in družbene vede je izredna profesorica na Inštitutu za vzhodnoevropsko zgodovino na Dunaju Marija Wakovnik, v razredu za filološke in literarne vede redni profesor za prevodoslovje na univerzi v Gradcu Erik Prunč, v razredu za umetnost pa pisatelja Peter Handke in Florjan Lipuš ter slikar Valentin Oman. Prav je, da vsaj rednim članom namenimo nekaj besed.

AKADEMIČARKA PROF. DR. ZINKA ZORKO

Sam se svetlolase gospe spominjam kot gimnazijec, vendar ni učila na ravenski gimnaziji, marveč pod njo za ograjo železarne, v Srednji industrijski šoli. S priimkom Leb se je rodila leta 1936 na Kapli na Kozjaku. študij slovenščine in ruščine je končala na ljubljanski filozofski fakulteti in leta 1961 za diplomsko nalogo iz dialektologije prejela študentsko Prešernovo nagrado. Po desetih letih pedagoškega dela na Ravnah se je kot asistentka za slovenski jezik na Pedagoški akademiji v Mariboru vpisala na magistrski študij na Filozofski fakulteti v Ljubljani in zagovarjala magistrsko nalogo Koroški govori na severnem Pohorju zahodno od Ruš do Vuzenice ter 1986 doktorsko disertacijo Koroški govori Dravskega obmejnega hribovja od Ojstrice do Duha na Ostrem vrhu. "Kot večkratna predstojnica Oddelka za slovanske jezike in književnosti je aktivno sodelovala pri preraščanju Pedagoške akademije v Pedagoško fakulteto, pridobivala mlade raziskovalce in številne vodila do magisterija pa tudi doktorata. Redna profesorica za zgodovino slovenskega jezika in

dialektologijo je postala 1996, bila štiri leta prodekanka na PF za znanstvenoraziskovalno delo, od 1999 do 2003, ko se je upokojila, pa prorektorica na Univerzi v Mariboru, zadolžena za knjižnični sistem in habilitacije. Za izredno članico SAZU je bila izvoljena 2003, 21. maja 2009 pa za redno članico SAZU," beremu v utemeljitvi članstva v SAZU. Sedaj je upokojena zaslužna profesorica na Filozofski fakulteti v Mariboru.

Središče njenega znanstvenega dela je raziskovanje koroških, štajerskih in panonskih narečij na glasoslovni, oblikoslovni, skladenjski in besedijski ravni, nastajanje mednarečij, prehodnih govorov in mariborskega mestnega govora. Narečja je raziskovala tudi čez mejo na Hrvaškem in v Porabju. Objavila je tri dialektološke monografije: Narečna podoba Dravske doline, Haloško narečje in druge dialektološke študije in Narečjeslovne razprave o koroških, štajerskih in panonskih govorih. Zanimivo je, da v prvi monografiji postavlja mejo med koroščino in štajerščino pri Fali. Po Cobissu (od 1976 do 2010) obsega njena bibliografija 508 naslovov, od tega 22 izvirnih znanstvenih člankov, 52 znanstvenih prispevkov na kon-

ferenci, 24 samostojnih znanstvenih sestavkov ali poglavij v monografski publikaciji, 15 intervjujev, sodelovala je pri organizaciji 16 znanstvenih in strokovnih sestankov, številni so prispevki na konferenci brez natisa (49). Bila je mentorica pri 5 disertacijah, 5 magistrskih delih ter nad 120 diplomskih delih. Za svoje delo je prejela devet pomembnih priznanj.

AKADEMIK PROF. DR. IGOR GRABEC

Rojeni Slovenjgračan (1939) je po ravenjski gimnaziji končal redni in podilomski študij tehniške fizike in leta 1971 doktoriral. Po diplomi se je zaposlil kot asistent na Fakulteti za elektrotehniko, leta 1971 pa je bil izvoljen na mesto asistenta na Fakulteti za strojništvo. Ob upokojitvi leta 2007 je postal zaslužni profesor.

Dr. Grabec je bil v nekaterih raziskavah prvi v svetu. Tako v utemeljitvi sprejema v Akademijo piše: "Od 1963 do 1971 je bil honorarni sodelavec Laboratorija za fiziko plazme na Institutu Jožef Stefan v Ljubljani. Raziskoval je valovanja v plazmi in uspel opisati osnovne lastnosti ionizacijske turbu-

lence. Ta pojav je nato kot prvi v svetu tudi teoretično pojasnil z modelom nelinearnih ionizacijskih valov. Po prihodu na Fakulteto za strojništvo je začel raziskovati pojav akustične emisije v obremenjenih snoveh. Razvijal je instrumente za analizo akustične emisije, začel sodelovati z industrijskimi laboratoriji na področju neporušnega preizkušanja izdelkov in uvedel analizo akustične emisije pri preskušanju velikih tehničnih naprav. Ob tem je eksperimentalno raziskoval tudi osnovne lastnosti akustične emisije obremenjenih snovi in razvijal nove metode analize. Za ta namen je začel uporabljati optimalno filtriranje signalov akustične emisije, kar mu je omogočilo, da je tudi prvi v svetu izmeril velikost sil, sproščenih pri martenzitnem faznem prehodu v kovinah in pri razvoju razpok v vzorcih polimerov. Ob eksperimentalnih raziskavah je delal tudi na teoretičnem opisu akustične emisije. Z nelinearnim modelom mu je uspelo opisati osnovne lastnosti kaotične akustične emisije pri rezalnem procesu. Pri analizi akustične emisije je začel uporabljati tudi simulirane nevronske mreže. Na osnovi nevronske mreže je razvil enoti za obdela-

vo signalov in inteligentno vodenje, ki ju je Univerza Cornell v ZDA zaščitila kot patent in inovacijo. Pri raziskavah nevronske mreže je vpeljal koncept optimalnega ohranjanja informacije in izpeljal nov algoritem samoorganiziranega učenja nevronske mreže. Ta algoritem je nato uporabil pri napovedovanju kaotičnih časovnih vrst in modeliranju izvorov akustične emisije. Nevronske mreže je v zadnjem obdobju vpeljal še na področje napovedovanja in vodenja prometne aktivnosti na cestnem omrežju.” Poleg mednarodnega ugleda njegovo kakovost potrjujejo kar tri nagrade Sklada Boris Kidriča in tudi Kidričeva nagrada za “vrhunske dosežke na področju raziskav akustične emisije”.

Njegova bibliografija vsebuje 8 monografij, približno 420 člankov in 17 patentnih spisov.

Dr. Grabec je tudi kipar, čebelar ter vsestranski športnik in ljubitelj gora. V enem od pogovorov na Radiu Slovenije je dejal, da se ni odzval vabilom v tujino zato, ker mu en dan v slovenskih gorah pomeni več kot leto predavanj na kakšni tuji univerzi. Raziskuje tudi kaos in pravi: “Mnogi mislijo, da se z njim ne da nič narediti, a se da marsikaj.”

Redni član SAZU je postal leta 2001.

AKADEMIK LOJZE LEBIČ

Skladatelj, dirigent, pedagog in glasbeni pisec Lojze Lebič prihaja s Prevalj (rojen 1934). Tudi on je končal gimnazijo na Ravnah, diplomiral iz arheologije, vendar je vzporedno na Akademiji za glasbo pri Marjanu Kozini študiral kompozicijo (dipl. 1972) in dirigiranje pri Danilu Švari. Že v času študija je na začetku šestdesetih vodil Akademski pevski zbor Tone Tomšič in z njim uveljavljal sodobnejše sporede. Deset let (od 1962 do 1972) je bil stalni umetniški vodja in dirigent Komornega zbora RTV Ljubljana in z njim gostoval na številnih uglednih festivalih. Nato se je začelo njegovo pedagoško delo najprej na Pedagoški akademiji v Ljubljani, leta 1986 pa postane redni profesor za glasbenoteoretske predmete na Muzikološkem oddelku ljubljanske filozofske fakultete, kjer ostane do upokojitve leta 1989. Kot član Društva slovenskih skladateljev je bil sekretar Jugoslovanske sekcije v mednarodni organizaciji za sodobno glasbo ISCOM, pri kateri je leta 1992 dosegel, da je Slovenijo sprejela kot samostojno nacionalno sekcijo. Tudi sicer je aktiven v mednarodnem glasbenem svetu.

Skladati je začel že v dijaških letih, v študentskih letih se njegovo delo še poglobi in na začetku šestdesetih ansambel Slavko Osterc z dirigentom Ivom Petričem doma in po svetu izvede števila njegova dela, med drugimi tudi orkestralno Simfonietto, za katero je leta 1962 prejel študentsko Prešernovo nagrado. V sedemdesetih letih se je izpopolnjeval v Darmstadt in v elektronskem studiu Radia Beograd. "Po intenzivnem in kritičnem soočanju s sodobnimi kompozicijskimi težnjami si je izoblikoval osebno govorico, razpeto med zvočno silovitostjo ter meditativno zadržanostjo, svetovljansko modernostjo in zaverovanostjo v dediščino preteklih kultur. Je zvest umetniškemu, teži h glasbeni ustvarjanosti, a ustvarja iz dejavne družbene občutljivosti za svoj čas," lahko preberemo v utemeljitvi.

Lebič komponira za vse vrste zasedb: orkestralne, vokalno-instrumentalne, komorno galsbo, zborovsko glasbo z instrumenti, odrsko, elektroakustične skladbe, napisal pa je tudi številna druga komorna in solistična dela, samospeve in zборе za vse vrste glasovnih sestavov, scensko glasbo itd. Akademik Lebič je eden najpogostejše izvajanih

slovenskih skladateljev tako doma kot v tujini. Poleg domačih priznanj je prejel tudi številna druga: prvo nagrado londonskega BBC na mednarodnem tekmovanju Let the people sing, njegovo simfonično delo Novembrske pesmi pa je IMC Uneco leta 1985 izbral med deset najbolj uspešnih del. Doma je trikratni nagrajenec Prešernovega sklada in dobitnik velike Prešernove nagrade, nosilec odlikovanja zlati red za zasluge Republike Slovenije, častni občan Občine Prevalje in prejemnik Kozinove nagrade za zaokroženi skladateljski opus, ki jo podeljuje Društvo slovenskih skladateljev.

Redni član SAZU je od leta 1995. Leta 2005 je bil izvoljen za zunanjega člana razreda za umetnost Kraljeve flamske akademije v Belgiji, od leta 2013 pa dopisni član Hrvaške akademije znanosti in umetnosti.

Pripravil Milan Vogel

Foto Arhiv SAZU

V KNJIGI JE MOČ TUDI NA KOROŠKEM

TRINAJSTI KOROŠKI KULTURNI DNEVI

V času, ko se rado govori, da v Evropi ni več meja in zato Slovenci živimo pod skupno streho, se kaj rado pokaže, da v vseh pogledih le ni tako, da meje med "matico" in slovensko "manjšino" še obstajajo, pogosto pa jih ohranjajo prav politika in mediji.

V Ljubljani delujejo tri društva, ki ohranjajo stik s Koroško. Najstarejši je Klub koroških Slovencev, v katerem so se začeli družiti koroški Slovenci, ki so se morali po plebiscitu leta 1920 umakniti s Koroške, Klub Korošcev Ljubljana tudi že desetletja združuje Korošce s "te" strani meje, leta 1992 pa je bilo ustanovljeno še Društvo slovensko-avstrijskega prijateljstva. Prav to je pod angažiranim vodstvom predsednika Lovra Sodje v sodelovanju s KKS in obeh osrednjih koroških kulturno-prosvetnih organizacij v Celovcu že trinajstič organiziralo Koroške kulturne dneve v Ljubljani. Prireditve so se dobro prijele, čeprav je na njih, žal, opaziti malo mlajših obrazov. Pa tudi za medije očitno

niso dovolj "pomembne", čeprav bi morale biti. Tokratni so trajali od 15. do 24. aprila 2015.

Dogodki zajemajo likovno, gledališko in glasbeno-pevsko dejavnost, vsako leto pa je ob tej priložnosti predstavljenih tudi več za koroško in s tem vseslovensko zgodovino pomembnih knjig in drugih publikacij. Za uvod so v Galeriji Družina odprli razstavo uveljavljenega slikarja Franca Rasingerja z naslovom Slikarske pismenke, slikarja, "ki je poznan po eksperimentiranju z različnimi slikarskimi tehnikami in materiali, ki mu omogočajo ustvarjanje značilnih večplastnih vizualnih sporočil, kjer odzvanja zgodovinska preteklost v odnosu do družbene sedanjosti". Ob štiridesetletnici lutkarstva na Koroškem so koroški lutkarji v Mini teatru izvedli lutkovno predstavo Bine Štampe-Žmauc Ure kralja Mina, knjižno bogat pa je bil ponedeljek, ko so predstavili tri pomembna in zanimiva dela. Več organizacij in društev je s skupnim delom predstavilo ljudske pesmi iz Zilje iz zapuščine Lajka Milosavljeviča, požrtvovalnega zbiralca ljudskih pesmi na Koroškem, kamor je hodil iz Ljubljane včasih tudi na skrivaj pred koroškimi nacionalisti in se na eni od teh poti leta 2002 smrtno ponesrečil. Sam je zapisal: "Obiskal sem številne pevce v 98 krajih od Potoč pri Šmohorju

do Žvabeka v Podjuni, nekatere tudi večkrat. Na 110 magnetofonskih trakovih se je nabralo za več kot 40 ur posnetkov, posamezne vsebinske enote pa se bližajo številki 1000. Dovolj razlogov za veder pogled na opravljeno delo."

Na knjižno izdajo čakajo še njegovi zapisi ljudskih pesmi iz Roža in Podjune.

Temeljit zbornik prispevkov in spominov je pod uredništvom Janka Zerzerja dobil Valentin Inzko (1923-2002), oče danes znanega diplomata z enakim imenom. Poveden je podnaslov: Glasnik sožitja, sožitja tako med obema narodnostnima skupnostima na Koroškem kot med vedno sprto "desno" Krščansko kulturno zvezo in "levim", edinim iz Slovenije podpiranim Narodnim svetom Koroških Slovencev. Bil je odličan učitelj, ki je še posebej podbujal učenje k zunajšolskim dejavnostim, glasbenik in seveda politik in velja za eno osrednjih osebnosti šolskega in političnega delovanja na Koroškem. Bil je sposoben prestopiti ideološko omejenost in se v letu 1972, ko so nemški nacionalisti na Koroškem podirali slovenske krajevne napise, v škofovski sinodi, v kateri je sodeloval, zavzel za sožitje obeh narodnih skupnosti in se opravičil za to, kar je slabega naredila tudi slovenska manjšina. V tem je mogoče videti

začetek procesa zbliževanja, ki je zaživel šele v zadnjih letih. Valentin Inzko st. bi bil vesel predstavitve zbornika tudi zaradi njemu ljubih pesmi, ki sta jih zapela Matko in Bernarda Fink.

V tem sklopu so bili predstavljeni še Zgodovinski spomini na Reberco dr. Ožbolta Ilau-niga (1876-1945), ki je tudi eden tistih koroških Slovencev, ki zaradi svojega slovenstva ni dobil službe na Koroškem in je kot pravnik deloval v Lenartu v Slovenskih Goricah, kjer je tudi umrl.

Knjižno je bila zaznamovana tudi sreda, ko so v Muzeju novejše zgodovine predstavili dve knjigi o protinacističnem boju Koroških Slovencev: monografijo *Wer war Klara aus Šentlipš/St. Philippen?* (Kdo je Klara iz Šentlipša?) mag. Brigitte Etner in nemško-slovenski zbornik Peršman, ki je izšel ob 70-letnici požiga Peršmanove domačije nad Železno Kaplo v zadnjih dneh vojne, 25. aprila 1945, v kateri je zgorelo enajst članov Sadovnikove družine, med njimi sedem otrok, starih od osem mesecev do 13 let.

Že kar tradicionalno so se KKD končali v petek v Cankarjevem domu s Koroškim večerom Mešanega pevskega zbora Bilka iz Bilčovsa in tamburaške skupine iz Šentjanža v Rožu.

Milan Vogel

Foto Bogdan Hren

CESTA BO, CESTE NE BO, CESTE ŠE NI ...

“To je čista jeba, ko si hkrati čisto blizu, pa tak' daleč od vsega,” prepeva obsoteljska skupina Mi2, ki se je lani na Koroškem pridružila prizadevanjem mladinske iniciative za tretjo razvojno os. “Koroška je prelepa, da bi tako dolgo potovali do tja,” so v prepričevalnem spotu za hitro cesto zatrjevali v Mi2. A ni nič pomagalo. Ne konvencionalno prepričevanje oblasti, ne lobiranje, ne kolesarjenje po bodoči avtocestni trasi, ne sestanki, ne posveti, celo obisk vlade v začetku lanskega leta ni zalegel.

Premier Miro Cerar je Korošcem takrat sicer rekel, da se zaveda in priznava, da je bila Koroška regija v zadnjih letih pozabljena in prometno izolirana in da si zasluži vso pomoč države. Obljubil je, da bodo hitro cesto na Koroškem začeli graditi leta 2019, a že nekaj mesec kasneje je sledil hladen tuš, saj se je izkazalo, da hitre ceste v državni prometni strategiji sploh ni. A koroški župani, združeni v svet koroške regije, niso vrgli puške v koruzo. Prvi med njimi, prevaljski župan Matic Tasič,

namerava predsedniku vlade in pristojnemu ministru v kratkem predstaviti svoj predlog za umestitev na odsekih Slovenj Gradec-Dravograd in Dravograd-Holmec, saj vedo, da brez ceste ne bodo obdržali niti obstoječih delovnih mest, kaj šele, da bi odpirali nove.

Na hitro, v nekaj dneh, pa jih je država prisila, da so med regijskimi projekti izbrali tri najpomembnejše, za katere bodo ali pa tudi ne, le dobili sredstva evropske kohezijske politike. Razočarani nad takšnim odnosom so pozvali državo, naj pove, kakšne načrte ima s slovenskimi občinami, če sploh, ali pa bo razvijala samo Ljubljano. Župani upravičeno tarnajo, da zaradi zmanjševanja regijskih investicijskih sredstev in povprečnin na prebivalca umirajo na obroke. A kljub težkim časom bodo letos zagnali velik projekt oskrbe s pitno vodo v Zgornjedravski dolini, na Prevaljah in v črni na Koroškem bodo zgradili čistilni napravi, v Slovenj Gradcu pa v javno-zasebnem partnerstvu še dva lesena vrtca.

REŠILI KOPE

Na lanski velikonočni ponedeljek so se na Kopah po 117 dneh neprekinjenega obratovanja ustavile vse smučarske naprave. Direktor Gorsko turističnega centra Kope Srečko Jesenšek je sezono ocenil za dobro v primerjavi s katastrofalnim letom pred tem. A veselje ni trajalo dolgo. Družba za upravljanje terjatev bank je podjetje GTC Kope poslala v stečaj. Stečajna upraviteljica Simona Goriup je pet minut pred dvanajsto za smučarske naprave na Kopah le našla rešitev. Najela jih je družba Vabo, ki jo vodita Boštjan Paradiž in Primož Kotnik in ima na zahodnem Pohorju večino turističnih nastanitev. Novega upravljalca so po stečaju mariborskih žičničarjev tik pred začetkom smučarske sezone našli tudi na Ribnici na Pohorju, smučišče Peca nad Pliberkom pa je dežela Koroška prodala pliberškemu konzorciju podjetnikov na čelu s Francem Skukom.

Jubilejev ni bilo malo. V Mežici so slavili 350-letnico rudarjenja, v Radljah ob Dravi so ob 140-letnici gasilskega društva zgradili nov gasilski dom, v Koroški osrednji knjižnici

dr. Franca Sušnika so se ob 70-letnici ravske gimnazije z razstavo poklonili profesorjem in dijakom, konec leta pa je obeležil osemdeseti jubilej slikar Anton Repnik z Mute. Skladatelj Lojze Lebič je prejel Tisclerjevo nagrado, najvišje priznanje med Slovenci na Avstrijskem Koroškem. Lebiča, Prevaljčana po rodu, so čez mejo nagradili za obsežen glasbeni opus, za vseživljenjsko pripadnost Koroški ter ohranjanje in promocijo koroške ljudske pesmi v vseslovenskem in širnem prostoru. V ustvarjalnost koroških umetnikov z obeh strani meje pa je lani uspešno vpogledala tudi Koroška galerija likovnih umetnosti z razstavo Sodobna umetnost na Koroškem.

Slovenjgraško okrožno in okrajno sodišče sta prevzeli novi predsednici, Petra Čas in Vesna Rebernik Jamnik, ki sta ob prevzemu dolžnosti ugotavljali, da na obeh sodiščih poteka generacijska menjava sodniškega kadra. Slovenjgraška notarka Sonja Kralj pa se je za vihtela na čelu Notarske zbornice Slovenije.

DAVID PROTI GOLJATU

Na Ravnah so postavili informativne table in oblikovali aplikacijo za pametne telefone, da bi še bolj stavili na izjemno zbirko forme vive, v Dravogradu pa so obnovili star cestni most čez reko Dravo in ga namenili sprehajalcem in kolesarjem. Koliko Drave bo preteklo pod njim, preden bodo oškodovanci v poplavih leta 2012 od avstrijskega upravljalca elektrarn na Dravi, podjetja Verbund, izterjali odškodnine, ne ve nihče. Štirje odvetniki na čelu s celovškim dr. Franzem Serajnikom se je v začetku novembra podalo v boj Davida proti Goljatu. Gre za zgodovinski primer tožbe, ki ji v sodni praksi ni para, z njo pa želijo Verbundu dokazati, da je z nenadnim izpustom vode iz akumulacijskih jezer povročil škodo v porečju Drave na slovenski strani.

Konec leta so redki delodajalci na Koroškem delili trinajste plače in božičnice. Najvišjo so prejeli delavci v največjem koroškem izvozniku, Tovarni akumulatorskih baterij iz Mežice, številni pa so ostali praznih rok. In kdo so najuspešnejši gospodarski igralci

v regiji? Po oceni območne gospodarske zbornice v Dravogradu pod vodstvom Tatjane Kупnik so to Tab Mežica, Metal Ravne in Petrol Energetika. Vsa tri podjetja so v Mežiški dolini, kjer je zadnja leta skoncentrirana gospodarska moč regije. Z letošnjim letom se jim je pridružilo še eno podjetje, Ravne Systems, ki je pod eno streho združilo tri ravske jeklarke družbe: Serpo, Sistemsko tehniko in Nože. Direktor Ravne Systems Peter čas je napovedal, da bodo skupaj še močnejši in prodornejši na trgih Evropske unije, pa tudi čez lužo.

143-KRAT V LJUBLJANI

Takoj po novem letu je v slovenjegraški bolnišnici začel delovati nov urgentni center, ki je razgrel strasti, kako naj bo v regiji v prihodnje organizirana nujna medicinska pomoč. Koroška je na tem področju unikum v državi, saj so občine za organizacijo nujne medicinske pomoči že dolgo tega na Ravnah na Koroškem ustanovile Zdravstveno reševalni center. A omenjenega zavoda ni bilo ne v prejšnjem in ne v sedanjem pravilniku. Trd oreh o tem, kakšne spremembe so potrebne in zakaj, še

niso strli. Naložbam v regijsko bolnišnico pa še ni videti konca. Direktor bolnice Janez Lavre uspešno krmari med ministrstvom, zavarovalnico in pacienti. V času rekonstrukcije in novogradnje se je menjalo kar sedem ministrov za zdravje, ki jih je moral vedno znova prepričevati v nujnost naložb na Koroškem. Izračunal je, da je moral za to kar 143-krat v Ljubljano, nekdanji predsednik sveta zavoda pa je za kljuko odločevalcev v prestolnici prijel petintridesetkrat. Po cesti seveda, kakopak, in ne s helikopterjem z bolnišničnega heliporta, ki je od lanskega poletja na razpolago za prevoze nujnih bolnikov, po potrebi tudi ponoči.

ODŠLI SO

Na Koroškem so se lani poslovila številna znana imena. V Slovenj Gradcu je februarja v 77. letu starosti po hudi bolezni umrl Janez Komljanec, župan, poslanec in gospodarstvenik. Mestno občino je vodil šestnajst let. V 61.letu starosti pa se je poslovil mislinjski župan Franc Šilak. Korošci so izgubili tudi novinarko in nazadnje urednico Tarče na TV Slovenija, 42-letno Špelo

Šipek, kmalu zatem tudi njenega očeta Mitjo Šipka, vrhunskega znanstvenika in umetnika. Konec novembra sta svet med Uršljo, Pohorjem in Peco zapustila še Oto Sekavčnik, častni občan Slovenj Gradca, in Zvone Ulcej, ki je koroško policijo vodil v času osamosvojitve. V regiji in širše so pustili neizbrisen pečat.

Mateja Kotnik

Foto Mateja Kotnik

V SPOMIN MITJI ŠIPKU*

(5. 9. 1926-19. 7. 2015)

Matic Tasič, župan Občine Prevalje, je poslovilni govor začel z besedami, ki jih je o Mitji Šipku izrekel Franc Sušnik**: "Lahko bi bil profesor učenjak. Tudi pisatelj. Tudi gledališki ume-tnik. Lahko kmet na očetni domačiji, dedinji. Postal je koroški fužinar ..." In nadaljeval, da se ne zgodi pogosto, da je v eni osebnosti združeno toliko talentov: Mitja Šipek je bil fužinar, znanstvenik, izumitelj, recitator, režiser, slavnostni govornik, pisatelj, pevec, igralec, rezbar, ume-tnik, častni občan ... Njegov oče je hotel, da po-stance kmet ali duhovnik, on pa je v železarni srečal direktorja Gregorja Klančnika, ki mu je ponudil štipendijo za študij metalurgije. In tako je leta 1926 v Šentanelu rojeni Matevž Šipek s partizanskim imenom Mitja postal univ. dipl. inž. metalurgije, talent v svoji stroki, ne samo doma, temveč tudi na tujem, pionir na področju kontrole materialov brez porušitve. Organiziral je več mednarodnih simpozijev, svetoval v več nemških podjetjih, uveljavil okoli 120 izumov in izboljšav. Za strokovno dejavnost je med dru-gim prejel Kidričevo nagrado za življenjsko delo.

Poleg tega, da je tudi sam pisal, je v gledališču odigral številne karakterne, močne osebe; od Kantorja, Čedermaca, Karničnika do Svetnečega Gašperja, osebe, ki jih je poznal tudi iz domačega kmečkega okolja. Kot je po-udaril Tasič, je bil ta posebnost pravzaprav on sam, človek, ki se zaveda, da mu telesne moči pojenjujejo, duh pa je še vedno močan.

Janko Malle, poslovodja Slovenske prosve-tnе zveze v Celovcu, je Mitjo Šipka spoznal v drugi polovici sedemdesetih let kot študent na Dunaju. "Občudoval sem ga, ko je s Prežihovim Svetnečim Gašperjem zaživel na dunajskem odru. Že tako smo slovenski študentje iz avstrijske Koroške, ki smo se kritično odzivali na slovensko družbeno in zgodovinsko dogaja-nje, radi brali Prežiha. Šipek pa nam je s Sve-tnečim Gašperjem razkril še čustveni naboj njegove literarne sporočilnosti. še bolj nam je približal Prežihov kleni značaj, ki je zavračal hlapčevsko ponižnost, socialno krivičnost in nemškonaacionalno nadutost."

Šipek je s to gledališko uprizoritvijo Prežihovega besedila odprl pot naslednjim gledališkim priredbam Prežihovih literarnih besedil na Koroškem. Slovenska prosvetna zve-za je ob Prežihovi 85-letnici leta 1978 na zuna-

njem odru v Spodnjih Vinarah ob Klopinskem jezeru uprizorila Samorastnike. Leta 1990 je v Požganici sodelovalo več kot 120 igralk in igralcev z obeh strani meje; med njimi tudi Mitja Šipek s šentanelskimi pavri. Predstava je simbolizirala preseganje meja s kulturnim sodelovanjem. "Bila je posrečena alternativa kot protiutež uradnim avstrijsko-koroškim deželnim proslavam ob sedemdesetletnici koroškega plebiscita."

Janko Malle je v svojem govoru poudaril, da je slovenska uradna politika po osamosvojitvi Slovenije iz ideoloških razlogov pozabila na Prežiha. Ob 100-letnici njegovega rojstva leta 1993 se ga v Sloveniji uradno ni spomnil nihče. Mitja Šipek je bil zaradi te ignorance prizadet, hkrati pa vesel, da so se nanj spomnili koroški Slovenci. Ob tej priložnosti je Slovenska prosvetna zveza v Celovcu uprizorila Prizore s Prežihom s 33 scenskimi prikazi po motivih romanov Doberdob in Jamnica. Mitja Šipek je v predstavi igral Munka, osrednjo osebo iz Jamnice in z njo prepričljivo izrisal eksistencialne razsežnosti boja za golo preživetje.

Pred nedavnim so igralci "Odra 73 - Gledališča ob Dravi" v Kulturnem domu v Pliberku uprizorili Šipkovo dramo Med zako-

nom in vestjo, v kateri je opozarjal, da nasilje rodi nasilje, zločin maščevanje in da so na obeh bregovih žrtve in storilci. Sam je ob tem rekel: "Ostanimo ljudje v sreči in nesreči."

Janko Malle mu je ob njunem zadnjem srečanju letos vigredi na njegovem domu na Prevaljah povedal, da mu bo Slovenska prosvetna zveza podelila Drabosnjakovo priznanje za njegove zasluge za kulturo koroških Slovencev. "Bil je vesel, podelitve pa žal ni dočakal. Zato bo Drabosnjakovo priznanje prejel posthumno na posebni spominski prireditvi v čast njegovemu kulturnemu ustvarjanju."

Mitja Šipek je bil pokončen človek z jasnim prepričanjem in predanostjo, ki ju ni mogla omajati nobena politična oblast. Sam je nekje zapisal, da je po materi podedoval posluš, po očetu pa poštenost, varčnost, ponos, da je Slovenec. Obsojal je nepoštenost, divji kapitalizem, ropanje državnega premoženja, v ospredju njegovih prizadevanj je bil vedno mali človek. Rojstnemu šentanelu je postavil spomenik s knjigo šentanel, moje življenje in z moškim pevskim zborom šentanelski pavri, ki ga je vodil 48 let. V Prežihovih Kotljah, čeprav sam nikoli ni bil lovec, je več kot 20 let vodil Oktet Lovske družine Prežihovo.

Nekdanja skupna občina Mežiške doline je Mitji Šipku že leta 1976 podelila Nagrado Občine Ravne na Koroškem za nesebično in požrtvovalno delo v kulturi, za uspešno vodenje zbora šentanelskih paurov in za oblikovanje vrsto uspehlih igralskih likov na amaterskih odrih. Kulturna skupnost Ravne na Koroškem mu je podelila Srebrno in Zlato plaketo Prežihovega Voranca, prejel je tudi Severjevo nagrado za dramsko dejavnost in republiško priznanje - srebrni častni znak svobode. Bil je častni občan Občin Prevalje in Ravne. Leta 2005 se je kot nekdanji partizan Mitja takoj ob ustanovitvi pridružil Koroškemu domoljubnemu društvu Franjo Malgaj, v katerem je aktivno deloval zlasti na spominskih slovesnostih pri Malgajevem spomeniku na Dobrihah. Kot izjemno domoljubje kot prvi član Koroškega domoljubnega društva Franjo Malgaj prejel Maistrovo priznanje.

Špela Šipek, njegova žal že tudi pokojna hči, je nekoč o očetu rekla: "Ob vseh stvareh, ki jih je počel, pa je bil vedno in predvsem moj oče, ki je ob neizmerni podpori moje mame lahko nemoteno ustvarjal in izživel talente, ki so mu bili dani in ki jih je razvijal vse življenje. Z njimi je ustvaril veliko dobrega. Za kulturno dediščino in veselje v dušah ljudi."

Naj končam z mislijo Matica Tasiča: "Za njim bo ostalo njegovo znanstveno delo; ostala bodo številna literarna besedila, filmi, posnetki, pesmi, ki so ponarodele, ostajajo šentanelski pavri, ostajajo spoštljivi spomini in njegovo neprecenljivo delo; v sebi je združeval pesem in jeklo, brez pesmi ne bi bilo žara in jasne misli, brez jekla ne bi bilo mehčanja življenja z umetnostjo."

Zapis je bil objavljen v Koroškem kolodarju za leto 2016, ki ga izdaja Slovenska prosvetna zveza v Celovcu in ga že vrsto let ureja Irena Destovnik.

Irena Destovnik

Foto Aleksandra Ocepek

** Članek sem pripravila s pomočjo poslovnih govorov dr. Matica Tasiča, župana Občine Prevalje, Aljaža Verhovnika, podžupana Občine Ravne na Koroškem, in dr. Janka Malleja, poslovodje Slovenske prosvetne zveze v Celovcu.*

***Franc Sušnik (roj. leta 1898 na Prevaljah, umrl leta 1980 v Slovenj Gradcu), slovenski literat, knjižničar, pedagog, zgodovinar in publicist, je ustanovil Gimnazijo Ravne na Koroškem in študijsko knjižnico na Ravnah na Koroškem.*

BLAŽ MAVREL: SAM, A NE OSAMLJEN

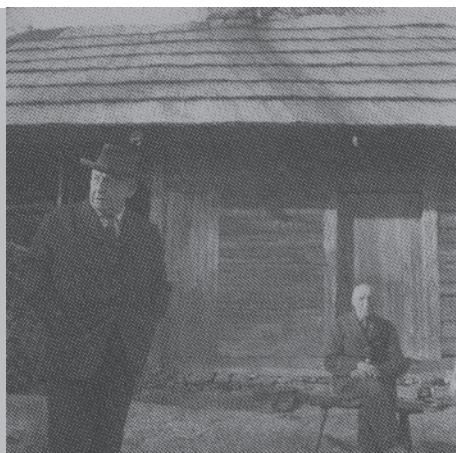
Leto 2016 je priložnost za spomin na še eno koroško koreniko: 2. februara leta 1896 se je v Gradišču pri Libeličah rodil Blaž Mavrel (umrl je 18. junija 1977 v svoji bajtarski bajti na Strojni). Kdo iz naših gimnazijskih let na Ravnah se še spominja možaka s petdesetimi "flikami" na oblačilih in sivim platnenim "rukzakom" na hrbtu, kako prihaja v ravensko študijsko knjižnico vedno po nove knjige. Ja, knjige so mu bile hrana, pomembnejša od tiste, ki se je skuhal v njegovi skromni bajti, kjer je večino življenja presmotaril s svojo sestro Klaro. Kako mu tudi na ne bile, saj se je iz "mohorjank" naučil brati in potem v različnih natisih in knjižnih izdajah za seboj zapustil vidne sledi besednega ustvarjanja.

Kdo torej je ta čudaški človek s strme in sončne Strojne? Je koroški bukovnik sredi gozdnih samot, kakor je podnaslovljena knjiga, ki so je njemu v spomin leta 2014 skupaj izdali Prevaljščani, Ravenčani in Strojanci (uredila jo je Margareta Jukič, bibliografijo pa je prispevala Marija Suhadolčan Dolenc,

objavljene pa so tudi številne odlične dokumentarne fotografije)? Je koroški Krjavelj, kot se je sam ironično poimenoval in podpisoval? Eden od raziskovalcev njegovega dela, prof. Stanko Kotnik, se s tem ne more strinjati. V uvodu k omenjeni knjigi beremo: "Vse, kar smo o njem spoznali, pač to oznako kot skrajno nezadeto pobija - nenazadnje še njegova bajta sama. Kaj je potem? Samorastni pesmar in pesnik, prevajalec in narodopisec, kritik, dramatik, kronist, vzgojitelj, vse po malem in potrebi - skratka ljudski kulturnik, kakor smo ga imenovali na začetku."

Strnitev najznačilnejših njegovih značajsko-nazorskih potez pa po Kotniku daje približno takole podobo:

- izredna življenjska resnoba in občutljivost za ljudske odnose,
- rahlo moralno razočaranje nad človeškim dejanjem in nehanjem,
- občutek prikrajšanosti za osebno in življenjsko srečo z umikom v samotarstvo,
- obenem želja po uveljavljanju na duhovnem področju,
- razvito narodnostno čustvovanje s priokusom trpkosti,

- malce konservativna miselnost brez primesi nazadnjaštva
- in končno
- poudarjena misel na smrt s tolažbo počitka ter na posmrtnost s tolažbo plačila.

In če dodamo še besede legendarnega dr. Franca Sušnika, smo povedali skoraj vse: Bil je bukovnik, "ki je med neukimi ustvarjalci, prepisovalci, prirejevalci in prevajalci besedil meril najvišje."

Že omenjeni zbornik pokaže vso širino njegovega delovanja. Med samostojnimi tiski istopajo Camarske pesmi po koroških ženitovanskih običajih iz leta 1935, šopek s koroških bregov je leta 1971 "svojemu častnemu članu izdal Koroški kinoklub Prevalje še neobjavljeni del samotnega truda", številne pa so tudi njegove objave o Gregorčiču, Aškercu, Prežihu, Solženicinu, Rebuli ...

Milan Vogel

STUDIO EVIANA

body mind well being

Kontakti:

Eva	Metka
041 261 125	031 655 922
Ana	Bojana
031 258 109	041 626 982
Nejc	
040 728 546	

KAKO DO:

- boljšega počutja
- lepega in zdravega telesa
- bolj zdravih navad
- večje storilnosti in boljše koncentracije
- osebne rasti
- novih prijateljev

Obisk frizerja
je doživetje, druženje,
sprostitve in razvajanje...
Ob dobri kavici ali čaju,
ob sproščenem klepetu.

Zaupajte
našemu znanju in izkušnjam
ter se prepustite
vzdušju dobre volje!

Ob obisku vam
podarjamo
15% popust
na storitev
po izbiri.

Potrebno
predhodno naročilo!

041 339 914

www.sashadesign.si

Nove Fužine 43
Ljubljana

STRIŽENJE

FEN PAKETI BARVANJE

FLESH BALAYAGE OMBRE

SVEČANE PRIČESKE

MORFOLOGIJA

BARVNO SVETOVANJE

ANALIZA LAS IN LASIŠČA

DRUŽINSKO

STRIŽENJE

SASHA DESIGN

Frizerski salon, svetovanje

implantološki inštitut
implant institute

MATIJA GORJANC

dr. med., dr. dent. med.
maksilofacialni kirurg

Ukmarjeva 2
3. nadstropje
SI-1000 Ljubljana
059 023 233
info@implantat.si
www.implantat.si

www.pvsol.si : info@pvsol.si : 040 191 252

HIŠNE SONČNE ELEKTRARNE

Pogoji za investicijo:

Priključek na elektro omrežje

Vsaj 40m² ustrezne strešne površine

Pripravljenost za investicijo in varčevanje

Prednosti lastne sončne elektrarne:

Zagotovljena nizka cena električne energije 20 let in več

Vključeno zavarovanje in servis

100% čista energija brez CO₂ izpustov

Takošnji prihranki - izračuni velikosti in prihrankov na naši spletni strani.

Preklopite na SONCE danes: za bolj čisto prihodnost

FEROLIN, ŠTEFAN LINDENBAUM S.P.

Ob Meži 12c, 2392 MEŽICA

Tel./Fax.: 02 82 77 450/451

Gsm: 041 600 404

Nudimo vam:

- izdelavo razne galanterije, kot so najrazličnejše ograje, nadstreški za terase in avtomobile, dvoriščna vrata itd. iz INOX-a (nerjaveči material) in tudi iz drugih materialov,
- usluge strojne obdelave kovin in drugih materialov na modernih CNC strojih in tudi na klasičnih obdelovalnih strojih,
- ključavničarske usluge (popravila in varjenje raznih konstrukcij, mehanizacije in opreme).

KAZALO BILTENA KLUBA KOROŠCEV LJUBLJANA

3	KOROŠCI SE BORIMO ZA SVOBODNO CIVILNO DRUŽBO	42	POROČILA SEKCIJ KKL
4	OD PLESA DO PLESA	50	KLUB KOROŠKIH SLOVENCEV LJUBLJANA
31	NOVINARSKI BOJI IN PERSPEKTIVE	52	LE TRIJE KOROŠCI MED IZBRANCI
35	DELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA V KONKRETNEM PRIMERU - (NE) PRAVNA DRŽAVA	57	V KNJIGI JE MOČ TUDI NA KOROŠKEM
39	O NEZAKONITEM NADZORU TIRS V KKL	63	V SPOMIN MITJI ŠIPKU
		66	BLAŽ MAVREL: SAM, A NE OSAMLJEN

KAJ JE DOBRO VEDETI O KKL?

IME: **Klub Korošcev Ljubljana**

SEDEŽ KLUBA: **Večna pot 11, 1000 Ljubljana**

TELEFON: **01/ 256-17-23**

FAX: **01/ 256-17-24**

E NASLOV: **arah.consulting@eunet.si**

SPLETNI NASLOV: **www.klubkorošcevljubljana.si**

PREDSEDNIK KLUBA: **mag. Janko Arah**

SREČANJA: **Redna mesečna srečanja so vsak prvi četrtek v mesecu v kavarni "KAFA - ČAJ" - SLAMIČ, Kersnikova ulica 1, Ljubljana, ob 20. uri**

TRANSAKCIJSKI RAČUN: **AT78 3910 2000 0250 3696**

BIC: **VSGKAT2K102**

DAVČNA ŠTEVILKA: **25729306**

LETNA ČLANARINA: **20,00 EUR**

KAKO POSTATI ČLAN KKL?

Povsem enostavno! Pokličite na telefonsko številko sedeža kluba **01/256-17-23** in povejte ime, priimek in naslov!

BILTEN KKL

Mag. Janko Arah (glavni urednik),

Milan Vogel (odgovorni urednik)

Naklada: 500 izvodov

Oblikovanje: Arnoldvuga+

Tisk: Tiskarna BISTISK, d.o.o.

www.klubkoroscevljubljana.si